

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

PRECIZĒTS KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

Par Ziņojumu par tirgus analīzi

par Eiropas Komisijas 2014.gada 9.oktobra Ieteikumā 2014/710/ES par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK (2014/710/ES) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, minēto tirgu:

Nr.1 – Vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos

2022.gada 7.aprīlī

Rīga

Ūnijas iela 45,
Rīga, LV-1039,
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv
www.sprk.gov.lv

IPI statusa pamatojums: Informācijas atklātības likuma 5.panta pirmā daļa un otrās daļas 2., 3.punkts, 7.panta pirmā un piektā daļa
IPI statusa termiņš: 2023.gada 10.aprīlis
IPI statusa pārskatīšanas laiks: 2023.gada 10.aprīlis

Satura rādītājs

Satura rādītājs	2
Attēli	4
Tabulas	4
Kopsavilkums.....	5
1 Ievads	7
1.1 Izmantotā terminoloģija, jēdzieni un definīcijas.....	7
1.1.1 Elektronisko sakaru likums	8
1.1.2 Noteikumi	10
1.1.3 Noteikumi par tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību	10
1.1.4 EK kodekss un vadlīnijas	11
1.1.5 Ieteikumi par tirgiem	11
2 Savienojumu pabeigšanas tirgus pirmās kārtas analīze un rezultāti	14
2.1 Pirmajā tirgus analīzes kārtā piemērotās saistības	16
2.1.1 SIA „Tet” piemērotās saistības.....	16
2.1.2 Citiem komersantiem piemērotās saistības	17
3 Savienojuma pabeigšanas tirgus otrās kārtas analīze un rezultāti	18
4 Savienojuma pabeigšanas tirgus trešās kārtas analīze un rezultāti	20
5 Savienojuma pabeigšanas tirgus ceturtās kārtas analīze un rezultāti	22
6 Savienojuma pabeigšanas tirgus piektās kārtas analīze un rezultāti	23
7 Pagaidu lēmums par saistību piemērošanu	23
8 Savienojuma pabeigšanas tirgus sestās kārtas analīze un rezultāti.....	24
9 Konkrētais tirgus	33
9.1 Attiecīgie pakalpojumi	33
10 Tirgus definēšana.....	34
10.1 Apskatāmā pakalpojuma novērtējums	34
10.1.1 Vai savienojumu uzsākšanas pakalpojumi un savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido vienotu Savienojumu pabeigšanas tirgu?	34
10.1.2 Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi visos fiksētajos tīklos komersantiem veido vienotu Savienojumu pabeigšanas tirgu?	35
10.1.3 Vai savienojuma pabeigšanas pakalpojumi un tranzīta pakalpojumi veido vienotu Savienojumu pabeigšanas tirgu?.....	36
10.1.4 Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi, izmantojot pārvaldītu interneta protokola tīklu, ir iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū?	37
10.1.5 Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi publiskajā internetā, ir iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū?	39
10.2 Ģeogrāfiskā mēroga novērtējums.....	39
10.3 Tirgus definēšanas rezultāti	40
11 Trīs kritēriju tests	40
11.1 Šķēršļi ienākšanai tirgū vai ekspansijai	40
11.2 Tirgus attīstība (dinamika).....	41
11.2.1 Nepietiekama kompensējošā pirktspēja vai tās trūkums	42

11.2.2	Situācija tirgū	43
11.3	Konkurences tiesību pietiekamība	47
11.4	Trīs kritēriju testa rezultāti	48
12	Tirgus dalībnieki.....	48
12.1	Tirgus dalībnieki, kuriem ir izpildīti abi BIT kritēriji	49
12.2	Komersanti, kuriem nav izpildīti viens vai abi BIT kritēriji.....	50
12.3	Komersanti, kuriem nav noteikta BIT, bet ir izpildīti abi BIT kritēriji 50	
12.4	Numerācijas lietošanas tiesības.....	51
12.5	Komersanti ar BIT.....	52
13	Saistības.....	53
13.1	SIA „Tet” piemērotās saistības.....	54
13.1.1	SIA „Tet” saistību efektivitātes analīze	55
13.2	Pārējiem komersantiem ar BIT piemērotās saistības.....	57
13.3	Saistības, kuras nepieciešams noteikt komersantiem, kuri nesen ienāca tirgū	60
13.4	Komersanti, kuriem noteiktās saistības nepieciešams atcelt	61
14	Secinājumi.....	62
15	Nacionālā konsultācija	64
16	Konkurences padomes viedoklis	64
17	Eiropas Savienības mēroga konsultācija.....	65

Attēli

Attēls 1. Savienojumu pabeigšanas pakalpojums.....	34
Attēls 2. SIA „Tet” tirgus daļa pēc ieņēmumiem Savienojumu pabeigšanas tirgū	56

Tabulas

Tabula 1. Piemēroto saistību kopsavilkums	24
Tabula 2. Komersanti, kuri guva ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā 2021.gadā	43
Tabula 3. Komersanti, kuri guva ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā 2020.gadā	44
Tabula 4. Komersanti, kuri guva ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā 2019.gadā	45
Tabula 5. Savienojuma pabeigšanas pakalpojuma apjoms (minūšu skaits) fiksētajā tīklā 2021.gadā	46
Tabula 6. Balss telefonijas pakalpojumu galalietotāju skaits uz 2021.gadu ...	46
Tabula 7. Savienojumu pabeigšanas tirgus dalībniekiem piešķirtās numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem	51

Kopsavilkums

Ziņojums par tirgus analīzi sagatavots par Eiropas Komisijas 2014.gada 9.oktobra Ieteikumā 2014/710/ES par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK (2014/710/ES) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, minēto tirgu Nr.1 – Vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos.

Šī ir septītā reize, kad minētais tirgus tiek analizēts. Sestā tirgus analīzes kārtā tika veikta 2018.gadā. Saskaņā ar Regulatora 2018.gada 8.novembra lēmumu Nr.123 „Par būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū” no 2018.gada 12.decembra 13 komersantiem tika noteikts BIT statuss un piemērotas saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū. Savukārt ar Regulatora 2018.gada 8.novembra lēmumu Nr.124 „Par būtiskas ietekmes atcelšanu vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū” pieciem komersantiem ar 2018.gada 9.novembri tika atcelta BIT un visas piemērotās saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū. Rezultātā, Savienojumu pabeigšanas tirgū ir noteikti 43 komersanti ar BIT, kuriem ir piemērotas saistības.

Lai definētu un nodalītu konkrētos starpsavienojumu tirgus, tika apskatīti un novērtēti dažādi pakalpojumi un to iekļaušana Savienojumu pabeigšanas tirgū. Tika noteikts, ka Savienojumu pabeigšanas tirgū ir iekļaujami savienojumu pabeigšanas pakalpojumi, izmantojot pārvaldītu IP tīklu.

Nemot vērā, ka Savienojumu pabeigšanas tirgus nav iekļauts Ieteikumā 2020, Regulators veica trīs kritēriju testu, kura rezultātā tika secināts, ka Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst visiem trīs kritēriju testa kritērijiem. Attiecīgi Savienojumu pabeigšanas tirgū nepastāv efektīva konkurence un ir nepieciešams piemērot *ex ante* (apsteidzošu) regulēšanu.

Atbilstoši Savienojumu pabeigšanas tirgus definīcijai secināms, ka tirgus daļas ir 100% katrā individuālā tirgū. Līdz ar to visiem komersantiem, kas piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus, ir BIT sava elektronisko sakaru tīkla individuālā tirgus ietvaros.

Savienojumu pabeigšanas tirgus septītās kārtas analīzes rezultātā tika konstatēts, ka no 43 komersantiem, kuriem tika noteikta BIT, ir 32 komersanti, kuriem ir spēkā esošs vismaz viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem fiksētajos elektronisko sakaru tīklos un numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem.

Savukārt 11 komersanti, kuriem iepriekšējās tirgus analīzes kārtās tika noteikts BIT statuss, vairs nenodrošina savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajos elektronisko sakaru tīklos.

Un trīs komersanti, kuriem iepriekšējās tirgus analīzes kārtās netika noteikts BIT statuss un piemērotas saistības, ir izpildījuši visus priekšnosacījumus, lai jebkurā brīdī uzsāktu sniegt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajā tīklā.

Veiktās tirgus analīzes rezultātā Regulators uzskata, ka nav nepieciešams grozīt vai atcelt iepriekšējās tirgus analīzes kārtās noteiktajiem 32 komersantiem ar BIT, kuriem ir spēkā esošs vismaz viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem fiksētajos elektronisko sakaru tīklos un numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem, noteiktās saistības, pienākumus vai noteikt jaunas saistības, pienākumus.

Regulators uzskata, ka ir nepieciešams noteikt caurredzamības un piekļuves saistības trim komersantiem ar BIT, kuri ir ienākuši tirgū kopš iepriekšējās Savienojumu pabeigšanas tirgus analīzes kārtas.

Regulators uzskata, ka ir nepieciešams atcelt ar Regulatora lēmumiem noteiktās saistības un BIT 11 komersantiem, kuri ir pārtraukuši sniegt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus Savienojumu pabeigšanas tirgū.

1 Ievads

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) regulē elektronisko sakaru nozari, lai maksimizētu galalietotāju saņemto labumu un, lai veicinātu ilgtermiņa konkurences attīstību un investīcijas. Galalietotājs saņems maksimālo labumu, ja tam būs izvēle starp vairākiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem, kuri piedāvā konkurētspējīgu elektronisko sakaru pakalpojuma cenu, augstu elektronisko sakaru pakalpojuma kvalitāti un citus galalietotājam svarīgus elektronisko sakaru pakalpojuma parametrus. Regulatora mērķis ir veicināt atvērtu, godīgu un efektīvu konkurenci un katrs Regulatora pieņemtais lēmums ievieš izmaiņas konkurences apstākļos. Tādēļ Regulatoram, pieņemot lēmumus, jāizvērtē, vai potenciālais labums galalietotājam pārsniedz iespējamo kaitējumu, ko nodara tā iejaukšanās tirgū.

Lai veicinātu konkurenci elektronisko sakaru nozarē, Elektronisko sakaru likumā (turpmāk – ESL), ņemot vērā Eiropas Savienības regulējumu, ir noteiktas Regulatora tiesības definēt konkrētos pakalpojumu tirgus (tirgu definēšana), veikt definēto tirgu analīzi konkurences novērtēšanai šajos tirgos, noteikt elektronisko sakaru komersantus (turpmāk – komersants) ar būtisku ietekmi tirgū (turpmāk – BIT), kā arī piemērot, saglabāt, grozīt vai atcelt speciālas prasības (turpmāk – saistības) komersantiem, kuru ietekme konkrētajā tirgū atzīta par būtisku.

Tikai tad, ja, nepastāvot regulēšanai tirgū, tajā ir iespējama galalietotājam nelabvēlīga rīcība, tirgus ir uzskatāms par piekritīgu apsteidzošai (*ex ante*) regulēšanai.

Analizējot tirgus, tiek ņemta vērā ne tikai esošā informācija par darbību un rīcību pagātnē, bet arī iespējamā tirgus attīstība nākamo divu līdz trīs gadu laikā. Tādēļ Ziņojumā par tirgu analīzi tiek iekļautas attīstības tendences, kuras var tikt prognozētas Ziņojuma par tirgu analīzi pārskata periodā.

Ziņojums par tirgu analīzi attiecas uz tirgu definēšanu, analīzi un saistību noteikšanu, bet neattiecas uz tarifu un izmaksu aprēķināšanas saistību ieviešanu.

[Ziņojumā par tirgus analīzi ierobežotas pieejamības informācija ir aizklāta ar melnu krāsu].

1.1 Izmantotā terminoloģija, jēdzieni un definīcijas

Definējot konkrētos tirgus elektronisko sakaru nozarē, tiek analizētas komersantu veiktās darbības tirgū. ESL definē elektronisko sakaru komersantu kā komersantu, kas veic divu veidu darbības – nodrošina publisko elektronisko sakaru tīklu vai sniedz elektronisko sakaru pakalpojumu.

ESL definē iepriekš minētās darbības šādā veidā:

- elektronisko sakaru tīkla nodrošināšana – elektronisko sakaru tīkla izveide, attīstīšana, ekspluatācija, kontrole un piekļuves nodrošināšana tam;

- elektronisko sakaru pakalpojums (turpmāk – pakalpojums) – pakalpojums, kuru parasti nodrošina par atlīdzību un kurš pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko sakaru tīklos.

Definējot elektronisko sakaru tirgus atbilstoši konkurences tiesībām, ir jāidentificē:

- visi tie pakalpojumi, kas veido identificējamu preces tirgu (preču vai pakalpojumu tirgi);
- ģeogrāfiskā teritorija, kurā tiek sniegti produkti vai pakalpojumi (ģeogrāfiskie tirgi).

Definējot elektronisko sakaru tirgus atbilstoši Eiropas Savienības praksei, ir jāidentificē tirgus funkcionālais līmenis:

- tirgi, kuros produkti tiek piedāvāti vairumtirdzniecībā (vairumtirdzniecības produktu tirgi);
- tirgi, kuros produkti tiek piedāvāti mazumtirdzniecībā (mazumtirdzniecības produktu tirgi).

Elektronisko sakaru nozarē tirgus sadalījums funkcionālā līmenī tiek izmantots tādēļ, ka regulējums, ko Regulators var piemērot vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības produktu tirgiem, atšķiras. Elektronisko sakaru nozarē vairumtirdzniecības pakalpojumu tirgū tiek sniegti pakalpojumi, ko viens komersants sniedz citiem komersantiem, un parasti tā ir daļa no elektronisko sakaru tīkla nodrošināšanas, t.i., pakalpojumi, kas tiek sniegti, nodrošinot piekļuvi un starpsavienojumu vai tālākpārdošanu. Savukārt mazumtirdzniecības pakalpojumu tirgū tiek sniegti pakalpojumi galalietotājiem. Atbilstoši ESL 1.panta 2.punktam abonents ir fiziska vai juridiska persona, kas ir noslēgusi līgumu ar pakalpojumu sniedzēju par konkrētu pakalpojumu saņemšanu, savukārt galalietotājs atbilstoši ESL 1.panta 14.punktam ir pakalpojumu lietotājs, kas šos pakalpojumus neizmanto pakalpojumu nodrošināšanai citām personām.

Regulators, definējot elektronisko sakaru tirgus, izvērtē gan mazumtirdzniecības pakalpojumu tirgus, gan vairumtirdzniecības pakalpojumu tirgus.

1.1.1 Elektronisko sakaru likums

ESL nosaka tirgus definēšanas un analīzes procesu:

- ESL 1.panta 7.punkts paredz, ka BIT ir tāds komersanta stāvoklis tirgū, kas līdzvērtīgs dominējošam stāvoklim.
- Ņemot vērā komersantu sniegto informāciju un pakalpojumu tirgus analīzes rezultātus, Regulators saskaņā ar ESL 31.panta otro daļu nosaka, vai konkrētajā tirgū ir efektīva konkurence. Ja tirgus analīzes rezultātā Regulators konstatē, ka tirgū nav efektīvas konkurences, tas pieņem lēmumu par analīzes rezultātā konstatētajām problēmām adekvātu un samērīgu speciālu prasību piemērošanu, saglabāšanu, grozīšanu vai atcelšanu komersantiem Regulatora noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar ESL 31.panta trešo daļu, ja Regulators konstatē, ka tirgū ir

- efektīva konkurence, tas nepiemēro vai atceļ speciālās prasības komersantiem ar BIT. Saskaņā ar ESL 31.panta ceturto daļu, ja Regulators konstatē, ka tirgū nav efektīvas konkurences, tas saskaņā ar ESL 29.pantu nosaka komersantus, kuriem šajā tirgū ir būtiska ietekme.
- ESL 29.panta pirmā daļa noteic, ka Regulators pēc pakalpojumu tirgus definēšanas un tirgus analīzes var noteikt komersantus, kuriem ir BIT konkrētā tirgū. Regulators savu lēmumu pārskata ik reizi, kad tiek veikta pakalpojumu tirgus definēšana un tirgus analīze.
 - ESL 29.panta otrā daļa paredz, ka Regulators var atzīt, ka komersantam ir BIT, ja tas individuāli vai kopā ar citiem komersantiem šajā tirgū atrodas tādā stāvoklī, kas ir līdzvērtīgs dominējošam stāvoklim, tas ir, ekonomiska spēka stāvoklī, kas tam līdz zināmam līmenim ļauj rīkoties neatkarīgi no citiem komersantiem, lietotājiem vai galalietotājiem. Izvērtējot, vai viens vai vairāki komersanti ir dominējošā stāvoklī tirgū, Regulators pēc iespējas ievēro Eiropas Komisijas (turpmāk – EK) izstrādātās tirgus analīzes un BIT novērtēšanas vadlīnijas.
 - ESL 29.panta trešā daļa paredz, ka komersantam, kuram ir būtiska ietekme atsevišķā tirgū (pirmais tirgus), var būt būtiska ietekme arī saistītā tirgū (otrais tirgus), ja saikne starp šiem diviem tirgiem ļauj ietekmi vienā tirgū paplašināt uz otru (saistīto) tirgu, tādējādi nostiprinot komersanta ietekmi tirgū. Lai to novērstu, Regulators var noteikt saistības piekļuves vai starpsavienojumu jomā.
 - ESL 30.panta pirmā daļa paredz, ka Regulators, ievērojot pakalpojumu ģeogrāfisko dalījumu un citus valstī esošus īpašus apstākļus, kā arī EK ieteikumu par attiecīgajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, nosaka konkrētos pakalpojumu tirgus.
 - ESL 30.panta otrā daļa paredz, ka, nosakot konkrētos pakalpojumu tirgus, Regulators konsultējas ar komersantiem Regulatora noteiktajā konsultāciju kārtībā un, ja nepieciešams, ar Konkurences padomi.
 - Saskaņā ar ESL 8.panta pirmās daļas 13.punktu Regulators paziņo un nosūta Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoriem, EK un Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādei (turpmāk – BEREC) saskaņošanai uz vienu kalendāra mēnesi plānoto pasākumu kopumu (projektu) un tā pamatojumu attiecībā uz pakalpojumu tirgus definēšanu, komersanta ar BIT noteikšanu un lēmuma projektu par speciālo prasību piemērošanu, saglabāšanu, grozīšanu vai atcelšanu šādam komersantam, kā arī par plānotajām komersantiem piemērojamām saistībām attiecībā uz piekļuvi, starpsavienojumu un pasākumiem, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Regulators, uzklusot un ņemot vērā Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoru, EK un BEREC viedokli, var izdarīt grozījumus plānoto pasākumu kopumā un piemērojamās saistībās un par to paziņo EK.
 - ESL 8.panta pirmās daļas 15.punkts noteic, ka Regulators paziņo EK un BEREC visus pieņemtos lēmumus attiecībā uz pakalpojumu tirgus definēšanu, komersanta ar BIT noteikšanu un lēmuma projektu par speciālo prasību piemērošanu, saglabāšanu, grozīšanu vai atcelšanu šādam komersantam, kā arī par plānotajām komersantiem

piemērojamām saistībām attiecībā uz piekļuvi, starpsavienojumu un pasākumiem, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

- ESL 8.panta pirmās daļas 17.punkts noteic, ka Regulators, pieņemot lēmumus saskaņā ar šā likuma 30., 31. un 31.¹ pantu, pēc iespējas ievēro BEREC pieņemtus atzinumus un kopējās nostājas.
- Saskaņā ar ESL 31.¹ panta pirmo daļu, ja Regulators par tāda plānotā lēmuma projektu vai plānoto pasākumu kopumu attiecībā uz tirgus definēšanas vai analīzes procedūrām, kurš var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un kura mērķis ir uzlikt, grozīt vai atcelt kādu operatora pienākumu, saņem EK paziņojumu, kurā norādīti iemesli, kāpēc lēmuma projekts vai plānoto pasākumu kopums var radīt šķēršļus iekšējam tirgum, vai saņem norādījumus par tā neatbilstību Eiropas Savienības tiesību aktiem, Regulators lēmumu vai plānoto pasākumu kopumu nepieņem vēl trīs mēnešus pēc EK paziņojuma. Ja šāds paziņojums netiek sniegts, Regulators var pieņemt lēmumu vai plānoto pasākumu kopumu, pēc iespējas ņemot vērā EK, BEREC vai citu valstu regulatoru ieteikumus.

1.1.2 Noteikumi

Lai veiktu nepieciešamos pasākumus tirgus definēšanai un tirgus analīzei, ESL noteic, ka Regulators izdod šādus normatīvos aktus:

- nosaka un publicē kārtību, kādā veicamas publiskās konsultācijas ar tirgus dalībniekiem saskaņā ar ESL 8.panta pirmās daļas 11.punktu un 30.panta otro daļu;
- nosaka tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību saskaņā ar ESL 31.panta pirmo daļu.

1.1.3 Noteikumi par tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību

Ņemot vērā ESL noteikto, Regulators ir noteicis tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību ar Regulatora 2016.gada 25.augusta lēmumu Nr.1/15 „Noteikumi par tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību” (turpmāk – Noteikumi).

Regulators saskaņā ar Noteikumu 5. un 6.punktu, izvērtējot informāciju par elektronisko sakaru pakalpojumu rādītājiem, kuru komersanti ir iesnieguši Regulatoram noteiktajā laikā un kārtībā, nosaka tos komersantus, kuru attiecīgā sniegtā pakalpojuma kopējais īpatsvars ir vismaz 95% dilstošā secībā no attiecīgā pakalpojuma sniegšanas kopējiem ieņēmumiem un nosaka tos komersantus, kuri iesniedz Regulatoram tiem nosūtītās Noteikumu 2.pielikuma veidlapas. Saskaņā ar Noteikumu 7.punktu Regulators nosūta visiem komersantiem, kurus Regulators noteicis par komersantiem ar BIT, attiecīgajam konkrētajam tirgum atbilstošas Noteikumu 2.pielikuma veidlapas. Saskaņā ar Noteikumu 8.punktu Regulators nosūta Noteikumu 2.pielikuma veidlapas vismaz četriem tiem komersantiem, kuru katra īpatsvars no kopējiem ieņēmumiem no attiecīgo pakalpojumu sniegšanas dilstošā secībā ir vislielākais.

1.1.4 EK kodekss un vadlīnijas

Regulatoram savās darbībās ir jāņem vērā arī EK izdotās direktīvas un ieteikumi:

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2018.gada 11.decembra Direktīva (ES) 2018/1972 par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (turpmāk – Kodekss);
- EK 2018.gada 7.maija Vadlīnijas 2018/C159/01, kas detalizēti izklāsta tirgus analīzes veikšanas un būtiskas ietekmes noteikšanas kārtību.

1.1.5 Ieteikumi par tirgiem

Saskaņā ar Kodeksa 64.panta 1.punktu EK izdod un regulāri pārskata ieteikumu par pakalpojumu tirgiem, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana.

Ieteikums 2003

2003.gada 8.maijā EK publicēja 2003.gada 11.februāra Ieteikumu 2003/311/EK par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK (turpmāk – Ieteikums 2003). Pirms ieteikuma publicēšanas EK veic Eiropas Savienības mēroga tirgus priekšizpēti, lai noskaidrotu, kuru pakalpojumu tirgos konkurences situācija pieprasa padziļinātu nacionālo regulatoru tirgus analīzi. Pirmo reizi publicētajā ieteikumā – Ieteikumā 2003 – tika minēti 18 dažādi pakalpojumu tirgi, kurus EK nacionālajiem regulatoriem aicināja detalizēti analizēt.

Mazumtirdzniecības līmenī:

Tirgus Nr.1: piekļuves nodrošināšana publiskajam telefonu tīklam fiksētā vietā fiziskām personām;

Tirgus Nr.2: piekļuves nodrošināšana publiskajam telefonu tīklam fiksētā vietā juridiskām personām;

Tirgus Nr.3: fiziskām personām publiski pieejami vietējās vai iekšzemes balss telefonijas pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā;

Tirgus Nr.4: fiziskām personām publiski pieejami starptautiskās balss telefonijas pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā;

Tirgus Nr.5: juridiskām personām publiski pieejami vietējās vai iekšzemes balss telefonijas pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā;

Tirgus Nr.6: juridiskām personām publiski pieejami starptautiskās balss telefonijas pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā;

Tirgus Nr.7: nomāto līniju minimālā kopa.

Vairumtirdzniecības līmenī:

Tirgus Nr.8: savienojumu uzsākšana publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;

Tirgus Nr.9: savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā;

- Tirgus Nr.10: tranzīta pakalpojumi publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
- Tirgus Nr.11: atsaistīta piekļuve (t.sk. daļēja piekļuve) metāliskajām abonentlīnijām un to segmentiem, lai nodrošinātu platjoslas datu pārraides un balss pārraides pakalpojumus;
- Tirgus Nr.12: platjoslas piekļuves vairumtirdzniecība;
- Tirgus Nr.13: nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecība;
- Tirgus Nr.14: nomāto līniju maģistrālo posmu vairumtirdzniecība;
- Tirgus Nr.15: piekļuve un savienojumu uzsākšana publiskajos mobilajos telefonu tīklos;
- Tirgus Nr.16: balss savienojumu pabeigšana individuālos mobilajos tīklos;
- Tirgus Nr.17: nacionālais tirgus starptautiskajai viesabonēšanai publiskajos mobilajos tīklos;
- Tirgus Nr.18: apraides signālu pārraides pakalpojumi apraides satura nogādāšanai galalietotājiem.

Ieteikums 2007

2007.gada 28.decembrī EK publicēja 2007.gada 17.decembra Ieteikumu 2007/879/EK par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (turpmāk – Ieteikums 2007). Ieteikums 2003 tika pārskatīts un 2007.gadā tika publicēts jauns ieteikums – Ieteikums 2007. Ieteikumā 2007 tika ievērojami samazināts tirgu skaits, kurus EK ieteica padziļināti analizēt. Ieteikumā 2007 minēts vairs tikai viens mazumtirdzniecības tirgus un seši vairumtirdzniecības tirgi.

Mazumtirdzniecības līmenī:

- Tirgus Nr.1: piekļuves nodrošināšana publiskajam telefonu tīklam fiksētā vietā fiziskām personām un juridiskām personām.

Vairumtirdzniecības līmenī:

- Tirgus Nr.2: savienojumu uzsākšana publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
- Tirgus Nr.3: savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā;
- Tirgus Nr.4: vairumtirdzniecības piekļuve (fiziskai) tīkla infrastruktūrai (ieskaitot kopēju vai pilnībā atsaistīto piekļuvi) fiksētā vietā;
- Tirgus Nr.5: platjoslas piekļuve vairumtirdzniecībā;
- Tirgus Nr.6: nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecība;
- Tirgus Nr.7: balss savienojumu pabeigšana individuālos mobilajos tīklos.

Ieteikums 2014

2014.gada 11.oktobrī tika publicēts 2014.gada 9.oktobra Ieteikums 2014/710/ES par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana

saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (turpmāk – Ieteikums 2014). Ieteikumā ir minēti četri vairumtirdzniecības tirgi un nav minēts neviens mazumtirdzniecības tirgus.

Tirgus Nr.1: vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos (turpmāk – Savienojumu pabeigšanas tirgus);

Tirgus Nr.2: vairumtirdzniecības līmeņa balss savienojuma pabeigšana individuālos mobilajos tīklos;

Tirgus Nr.3a: vairumtirdzniecības līmeņa vietēja piekļuve fiksētā vietā;

Tirgus Nr.3b: plašpatēriņa produktu vairumtirdzniecības līmeņa centralizēta piekļuve fiksētā vietā;

Tirgus Nr.4: vairumtirdzniecības līmeņa augstas kvalitātes piekļuve fiksētā vietā.

Ieteikumā minētais Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst Ieteikumā 2007 minētajam tirgum Nr.3 „Savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā” un Ieteikumā 2003 minētajam tirgum Nr.9 „Savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā”.

Ieteikums 2020

2020.gada 29.decembrī tika publicēts 2020.gada 18.decembra Komisijas Ieteikums (ES) 2020/2245 par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2018.gada 11.decembra Direktīvu (ES) 2018/1972 par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (turpmāk – Ieteikums 2020).

Ieteikumā ir minēti divi vairumtirdzniecības tirgi un nav minēts neviens mazumtirdzniecības tirgus. Bez tam, Ieteikumā 2020 nav minēts Savienojuma pabeigšanas tirgus.

Tirgus Nr.1: vairumtirdzniecības līmeņa vietējā piekļuve fiksētā atrašanās vietā;

Tirgus Nr.2: vairumtirdzniecībai atvēlētā jauda.

Ieteikuma 2020 41.punkts noteic, ka valstī var būt īpaši apstākļi, kas var pamatot savienojuma pabeigšanas tirgu atsevišķu aspektu regulēšanu. Īpašie apstākļi var norādīt uz to, ka tirgus nav tendēts uz konkurenci nākotnes kontekstā, vai arī uz to, ka konkurences problēmas nav atrisinātas. Arī gadījumos, kad operatoriem tiek liegti starpsavienojumi un ar to saistītas problēmas.

Šādas problēmas būtu jārisina, uzliekot uzņēmumiem ar BIT pienākumus, kā arī izmantojot citus piemērotus regulatīvos instrumentus, t.i., Kodeksa 61.panta 2.punktu, ja tiek izpildīti tajā minētie nosacījumi.

2 Savienojumu pabeigšanas tirgus pirmās kārtas analīze un rezultāti

Regulators uzsāka tirgus analīzes pirmo kārtu ar datu vākšanas procesu 2005.gada rudenī. Regulators, veicot Ieteikumā 2003 minēto Tirgu Nr.8: savienojumu uzsākšana publiskajā fiksētajā telefonu tīklā, Tirgu Nr.9: savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā un Tirgu Nr.10: tranzīta pakalpojumi publiskajā fiksētajā telefonu tīklā, analīzes pirmo kārtu, analizēja iepriekš minētos trīs tirgus vienlaicīgi un atspoguļoja tirgus analīzes procesu, rezultātus un piemērotās saistības vienā dokumentā vienkopos – tirgus analīzes ziņojumā.

Regulators 2006.gada 31.martā paziņoja EK par rezultātiem un 2006.gada 28.aprīlī saņēma EK atbildes vēstuli ar komentāriem. Ņemot vērā EK komentārus, Regulators 2006.gada 28.jūnijā lēma par komersantiem ar BIT un par piemērojamām saistībām un pienākumiem analizētajos tirgos.

Regulators tirgus analīzes ziņojumā konstatēja, ka Savienojuma pabeigšanas tirgū nepastāv efektīva konkurence un ir vairāk nekā viens komersants ar BIT, jo Savienojuma pabeigšanas tirgū katrs individuālais publiskais telefonu tīkls ir definējams kā atsevišķs konkrētais tirgus.

Pirmajā tirgus analīzes kārtā Regulators noteica 16 komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojuma pabeigšanas tirgū:

1. SIA „BALTCOM TV” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.156 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „BALTKOM TV SIA” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „BALTKOM TV SIA” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.156));
2. SIA „CSC TELECOM” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.157 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „CSC TELECOM” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „CSC TELECOM” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.157));
3. SIA „Datagrupa.lv” (iepriekšējais nosaukums SIA „DATAGRUPA 777”) (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.158 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „DATAGRUPA 777” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „DATAGRUPA 777” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.158));
4. SIA „FINORS TELEKOM” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.159 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „FINORS TELEKOM” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „FINORS TELEKOM” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.159));
5. SIA „LATTELENET” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.160 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „LATTELENET” būtisku ietekmi

- savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „LATTELENET” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.160));
6. AS „Latvenergo” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.161 „Par akciju sabiedrības „Latvenergo” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā akciju sabiedrības „Latvenergo” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.161));
 7. Valsts AS „Latvijas dzelzceļš” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.162 „Par valsts akciju sabiedrības „Latvijas dzelzceļš” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā valsts akciju sabiedrības „Latvijas dzelzceļš” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.162));
 8. SIA „RETN Baltic” (iepriekšējais nosaukums SIA „OPTRON”) (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.163 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „OPTRON” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „OPTRON” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.163));
 9. SIA „SIGIS” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.164 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „SIGIS” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „SIGIS” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.164));
 10. SIA „TELE2 TELECOM” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.165 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELE2 TELECOM” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELE2 TELECOM” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.165));
 11. AS “Telekom Baltija” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.166 „Par akciju sabiedrības „Telekom Baltija” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā akciju sabiedrības “Telekom Baltija” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.166));
 12. SIA „Telekomunikāciju grupa” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.167 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Telekomunikāciju grupa” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Telekomunikāciju grupa” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.167));
 13. SIA „TELENETS” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.168 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELENETS” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELENETS” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.168));
 14. SIA „UNISTARS” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.169 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „UNISTARS” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „UNISTARS” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.169));
 15. SIA „Tet” (iepriekšējais nosaukums SIA „Latttelecom”) (Regulatora 2006.gada 30.jūnija lēmums Nr.172 „Par sabiedrības ar ierobežotu

atbildību „Lattelecom” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.172));

16. SIA „D-COM” (Regulatora 2006.gada 16.augusta lēmums Nr.207 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „D-COM” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „D-COM” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.207)).

2.1 Pirmajā tirgus analīzes kārtā piemērotās saistības

2.1.1 SIA „Tet” piemērotās saistības

Lēmumā Nr.172 Regulators nolēma:

1. Noteikt SIA „Tet” saistību nodrošināt komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem tā, lai komersantiem būtu iespēja saņemt savienojumu pabeigšanas SIA „Tet” tīklā pakalpojumus un vismaz šādus pakalpojumus:
 - 1.1. elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas ierīkošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.2. elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas abonēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.3. kopēja izvietošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.4. ieejas atvēršana vai slēgšana uz numuru vai numuru diapazonu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.5. signalizācija savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.6. tehnisko iespēju novērtēšanu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.7. tehniskā ierīkošana, lai nodrošinātu savienojumu pabeigšanu SIA „Tet” tīklā;
 - 1.8. savienojuma ierīkošana savienojumu pabeigšanai SIA „Tet” tīklā.
2. Noteikt SIA „Tet” caurredzamības saistību izstrādāt un publicēt starpsavienojumu pamatpiedāvājumu saskaņā ar Regulatora apstiprinātajiem noteikumiem par pamatpiedāvājuma izstrādes kārtību, iekļaujamo informāciju un publicēšanu.
3. Noteikt SIA „Tet” caurredzamības saistību starpsavienojuma pamatpiedāvājumā iekļaut savienojumu pabeigšanu fiksētā vietā SIA „Tet” publiskajā telefonu tīklā pakalpojumu un vismaz šādus pakalpojumus:
 - 3.1. elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas ierīkošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.2. elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas abonēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.3. kopēja izvietošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;

- 3.4. ieejas atvēršana vai slēgšana uz numuru vai numuru diapazonu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.5. signalizācija savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.6. tehnisko iespēju novērtēšanu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.7. tehniskā ierīkošana, lai nodrošinātu savienojumu pabeigšanu SIA „Tet” tīklā;
 - 3.8. savienojuma ierīkošana savienojumu pabeigšanai SIA „Tet” tīklā.
4. Noteikt SIA „Tet” piekļuves saistību nodrošināt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus katram komersantam, kas to pieprasa, un piemērot līdzvērtīgus nosacījumus līdzvērtīgos apstākļos citiem komersantiem, kuri nodrošina līdzvērtīgus pakalpojumus. Noteikt SIA „Tet” pienākumu sniegt citiem komersantiem savienojumu pabeigšanas pakalpojumus un informāciju ar tiem pašiem nosacījumiem, ar kādiem SIA „Tet” pats nodrošina pakalpojumus un informāciju sev (self-service), saistītajiem komersantiem vai partneriem, un tādā pašā kvalitātē.
 5. Noteikt SIA „Tet” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību aprēķināt pakalpojumu sniegšanas izmaksas un iesniegt ziņojumu par izmaksu aprēķināšanu un attiecināšanu saskaņā ar Regulatora apstiprināto pakalpojumu izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas metodiku savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem un ar to saistītiem pakalpojumiem, ieņēmumi no kuru sniegšanas aprēķinot tos par katru pakalpojumu atsevišķi iepriekšējā pārskata gadā pārsniedza divpadsmit tūkstošus latu.
 6. Noteikt SIA „Tet” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību iesniegt Regulatoram pēc Regulatora pieprasījuma pakalpojumu tarifu un izmaksu pamatojumu.
 7. Noteikt SIA „Tet” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību tuvināt savienojuma pabeigšanas un ar to saistīto pakalpojumu tarifu pakalpojumu sniegšanas izmaksām.
 8. Noteikt SIA „Tet” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību starpsavienojumu jomā veikt atsevišķu darbības uzskaiti saskaņā ar Regulatora apstiprināto pakalpojumu izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas metodiku.

2.1.2 Citiem komersantiem piemērotās saistības

Regulators 2006.gada 28.jūnija lēmumos no Nr.156 līdz Nr.169 un 2006.gada 16.augusta lēmumā Nr.207 nolēma:

1. Noteikt komersantam ar BIT saistību publiskot spēkā esošos tarifus par šādiem starpsavienojuma pakalpojumiem:
 - 1.1. savienojuma ierīkošana to pabeigšanai komersanta ar BIT publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
 - 1.2. par savienojuma minūtes pabeigšanu.

2. Noteikt komersantam ar BIT saistību publiskot tarifus vismaz desmit dienas pirms to stāšanās spēkā šādiem starpsavienojuma pakalpojumiem:
 - 2.1. savienojuma ierīkošana to pabeigšanai komersanta ar BIT publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
 - 2.2. par savienojuma minūtes pabeigšanu.
3. Uzdot komersantam ar BIT ar lēmuma stāšanās spēkā iesniegt Regulatoram uzskaitījuma 1.punktā noteiktos tarifus.
4. Uzdot komersantam ar BIT iesniegt Regulatoram uzskaitījuma 2.punktā noteiktos tarifus vismaz desmit dienas pirms to stāšanās spēkā.

3 Savienojuma pabeigšanas tirgus otrās kārtas analīze un rezultāti

Tirgus analīzes otrajā kārtā, kas tika veikta 2008.gadā, Regulators analizēja Ieteikumā 2007 minēto Savienojumu pabeigšanas tirgu un izklāstīja tirgus analīzes gaitu, rezultātus un piemērotās saistības vienā dokumentā – tirgus analīzes ziņojumā. Tirgus analīzes otrajā kārtā Regulators secināja, ka Ieteikumā 2007 minētā Savienojumu pabeigšanas tirgū joprojām nepastāv efektīva konkurence un ir vairāk kā viens komersants ar BIT, jo Savienojumu pabeigšanas tirgū katrs individuālais publiskais telefonu tīkls ir definējams kā atsevišķs konkrētais tirgus.

Otrajā tirgus analīzes kārtā Regulators noteica 18 komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū:

1. SIA „BALTCOM TV”, vienotais reģistrācijas Nr.40003005264;
2. SIA „CSC TELECOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003611196;
3. SIA „D-COM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003642891;
4. SIA „Datagrupa.lv”, vienotais reģistrācijas Nr.40003475316;
5. SIA „FINORS TELEKOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003620146;
6. SIA „Tet”, vienotais reģistrācijas Nr.40003052786;
7. Valsts AS „Latvijas dzelzceļš”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032065;
8. AS „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032949;
9. SIA „RETN Baltic”, vienotais reģistrācijas Nr.40103066693;
10. SIA „SIGIS”, vienotais reģistrācijas Nr.40103046358;
11. AS „Telekom Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003454545;
12. SIA „TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA”, vienotais reģistrācijas Nr.40003440282;
13. SIA „TELENETS”, vienotais reģistrācijas Nr.40003414913;
14. SIA „UNISTARS”, vienotais reģistrācijas Nr.40003482318;
15. SIA „AUGSTCELTNE”, vienotais reģistrācijas Nr.40103000117;
16. SIA „DIRECT”, vienotais reģistrācijas Nr.40003670467;
17. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas Nr.40003571724;
18. SIA „INTERNETA PASAULE”, vienotais reģistrācijas Nr.50003491261.

Ņemot vērā tirgus analīzes otrās kārtas rezultātus, Regulators:

1. neuzskatīja, ka bija nepieciešams grozīt vai atcelt SIA „Tet” ar Lēmumu Nr.172 noteiktās saistības, pienākumus vai noteikt jaunas saistības, pienākumus;
2. neredzēja nepieciešamību grozīt vai atcelt citiem komersantiem ar BIT ar Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmumiem no Nr.156 līdz Nr.169 un 2006.gada 16.augusta lēmumu Nr.207 (izņemot SIA „TELE 2 TELECOM” un SIA „LATTELENET”) noteiktās saistības vai noteikt jaunas saistības un pienākumus;
3. uzskatīja, ka bija nepieciešams atcelt SIA „TELE 2 TELECOM” ar lēmumu Nr.165 noteiktās saistības;
4. uzskatīja, ka bija nepieciešams atcelt SIA „LATTELENET” ar lēmumu Nr.160 noteiktās saistības, tā kā SIA „LATTELENET” reorganizējot, tika pievienots SIA „BALTCOM TV SIA”;
5. uzskatīja, ka nepieciešams noteikt BIT un caurredzamības saistības vēl četriem jauniem komersantiem:
 - SIA „AUGSTCELTNE”, vienotais reģistrācijas Nr.40103000117;
 - SIA „DIRECT”, vienotais reģistrācijas Nr.40003670467;
 - SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas Nr.40003571724;
 - SIA „INTERNETA PASAULE”, vienotais reģistrācijas Nr.50003491261.

Otrajā tirgus analīzes kārtā Regulators noteica vēl četrus komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū un noteica caurredzamības saistības:

1. SIA „AUGSTCELTNE” (Regulatora 2009.gada 20.maija lēmums Nr.151 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „AUGSTCELTNE” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „AUGSTCELTNE” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
2. SIA „DIRECT” (Regulatora 2009.gada 20.maija lēmums Nr.152 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „DIRECT” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „DIRECT” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
3. SIA „TELENET” (Regulatora 2009.gada 20.maija lēmums Nr.153 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELENET” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELENET” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
4. SIA „INTERNETA PASAULE” (Regulatora 2009.gada 20.maija lēmums Nr.154 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „INTERNETA PASAULE” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „INTERNETA PASAULE” publiskajā telefonu tīklā tirgū”).

Ar Regulatora 2009.gada 20.maija lēmumu Nr.155 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Tele2 Telecom” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Tele2 Telecom” publiskajā telefonu tīklā tirgū” tika atcelts Lēmums Nr.165.

4 Savienojuma pabeigšanas tirgus trešās kārtas analīze un rezultāti

Regulators 2010.gadā analizēja Savienojuma pabeigšanas tirgu trešo reizi. Tirgus analīzes trešajā kārtā Regulators konstatēja, ka Savienojuma pabeigšanas tirgū joprojām nepastāv efektīva konkurence un ir vairāk nekā viens komersants ar BIT, jo Savienojuma pabeigšanas tirgū katrs individuālais publiskais telefonu tīkls ir definējams kā atsevišķs konkrētais tirgus. Tirgus analīzes trešās kārtas gaitā tika būtiski mainīti būtiskas ietekmes noteikšanas kritēriji. Par komersantiem ar BIT tika noteikti visi komersanti, kuriem ir visi nepieciešamie elementi, lai uzreiz vai īsā laikā varētu nodrošināt citiem komersantiem vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos:

- a. starpsavienojuma līgums ar vismaz vienu komersantu par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem vairumtirdzniecības līmeņa fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos. Regulators uzskata, ka komersantam, kas ir noslēdzis šādu līgumu, kurā ir iekļauta informācija par komersanta elektronisko sakaru tīkla tehniskiem parametriem, starpsavienojuma punktiem, signalizācijas tīklu utt., ir nepieciešamā elektronisko sakaru tīkla infrastruktūra, zināšanas un motivācija, izmantot šo līgumu, lai piedāvātu savienojumu pabeigšanas pakalpojumus savā fiksētajā elektronisko sakaru tīklā. Pēc starpsavienojuma līguma noslēgšanas abas līgumslēdzējpusēs var īsā laikā uzsākt reālu pakalpojumu nodrošināšanu, starpsavienojumu ierīkošanu;
- b. nepieciešamais nosacījums, lai pabeigtu savienojumus elektronisko sakaru tīklā ir numerācijas lietošanas tiesības uz numuriem, uz kuriem iespējams veikt izsaukumus no citiem elektronisko sakaru tīkliem. Tā kā Savienojuma pabeigšanas tirgus ir fiksēto pakalpojumu tirgus, tad komersantam nepieciešamas numerācijas lietošanas tiesības uz nacionālo publisko fiksēto telefonu tīkla numuriem¹ (turpmāk – fiksētie numuri), lai tas atbilstu šim kritērijam iekļaušanai Savienojuma pabeigšanas tirgū.

Regulators tirgus analīzes trešās kārtas rezultātā, ar 2011.gada 10.augusta lēmumu Nr.217 „Par starpsavienojumu tarifu regulēšanas saistības

¹ No 2016.gada 1.janvāra saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumiem Nr.367 „Nacionālais numerācijas plāns” 2.20 apakšpunktu publiskā fiksētā telefonu tīkla numurs.

piemērošanu", nolēma piemērot papildu saistības 14 komersantiem, kuri jau iepriekš bija atzīti par komersantiem ar BIT:

1. SIA „BALTKOM TV SIA”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003005264;
2. SIA „CSC TELECOM”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003611196;
3. SIA „Datagrupa.lv” vienotais reģistrācijas numurs: 40003475316;
4. SIA „FINORS TELEKOM”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003620146;
5. AS „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003032949;
6. Valsts AS „Latvijas dzelzceļš”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003032065;
7. SIA „RETN Baltic”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103066693;
8. SIA „SIGIS”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103046358;
9. AS „Telekom Baltija”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003454545;
10. SIA „UNISTARS”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003482318;
11. SIA „D-COM”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003642891;
12. SIA „AUGSTCELTNE”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103000117;
13. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003571724;
14. SIA „INTERNETA PASAULE”, vienotais reģistrācijas numurs: 50003491261.

Regulators šiem komersantiem piemēroja papildu starpsavienojumu tarifu regulēšanas saistību noteikt savienojuma pabeigšanas katram savā individuālā publiskajā fiksētajā telefonu tīklā tarifu augšējo robežu, kas stājas spēkā 2012.gada 1.martā.

Regulators tirgus analīzes trešās kārtas rezultātā, ar 2011.gada 10.augusta lēmumu Nr.218 „Par būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā tirgū”, atzina vēl 25 komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojuma pabeigšanas tirgū:

1. SIA „Telia Latvija”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003057571;
2. SIA „IZZI”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003215809;
3. SIA „Tivi”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103241776;
4. SIA „Telegrupa Baltijā”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003284868;
5. SIA „Master Telecom”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003684039;
6. SIA „IT GROUP”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003504193;
7. SIA „TELEFANT”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003733368;
8. SIA „Rigatta”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003784190;
9. SIA „Fastnets”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003488645;
10. SIA „HIG Serviss Baltija”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003374682;
11. SIA „iLink”, vienotais reģistrācijas numurs: 41203019961;
12. SIA „TELECENRS”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003408512;
13. SIA „Advem”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003962354;
14. SIA „ECO Solutions”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003854799;
15. SIA „MPE NETS”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003535278;
16. SIA „TeleMedia”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003088406;
17. SIA „DATU TEHNOLOĢIJU GRUPA”, vienotais reģistrācijas numurs: 50003459811;
18. SIA „Latnet” (iepriekšējais nosaukums SIA „Stream Networks”), vienotais reģistrācijas numurs: 50003913971;

19. AS „BALTICOM”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003443452;
20. SIA „TG Transit”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003774633;
21. SIA „TELEGLOBAL”, vienotais reģistrācijas numurs: 50103159181;
22. SIA „SOTUS”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003404597;
23. SIA „ESTERIA 79”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103199981;
24. SIA „MWTV”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003796842;
25. SIA „10 1/2”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103153562.

Regulators piemēroja augstāk minētajiem komersantiem caurredzamības saistības publiskot spēkā esošos tarifus par starpsavienojuma pakalpojumiem un starpsavienojumu tarifu regulēšanas saistību noteikt savienojuma pabeigšanas katram savā individuālā publiskajā fiksētajā telefonu tīklā tarifu augšējo robežu, kuras stājās spēkā 2012.gada 1.martā.

Pēc tirgus analīzes trešās kārtas tika atcelti lēmumi par triju komersantu atzīšanu par komersantiem ar BIT.

5 Savienojuma pabeigšanas tirgus ceturtais kārtas analīze un rezultāti

Tirgus analīzes ceturtajā kārtā Regulators konstatēja, ka Savienojumu pabeigšanas tirgū joprojām nepastāv efektīva konkurence un ir vairāk nekā viens komersants ar BIT, jo Savienojumu pabeigšanas tirgū katrs individuālais publiskais telefonu tīkls ir definējams kā atsevišķs konkrētais tirgus.

Regulators tirgus analīzes ceturtais kārtas rezultātā, ar 2014.gada 4.novembra lēmumu Nr.284 „Par saistību nodrošināt piekļuvi elektronisko sakaru tīklam” nolēma piemērot papildu saistības 29 komersantiem, kuri jau iepriekš bija atzīti par komersantiem ar BIT. Regulators šiem komersantiem piemēroja papildu saistību nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem, kas stājās spēkā 2014.gada 8.decembrī.

Regulators tirgus analīzes ceturtais kārtas rezultātā atzina vēl 12 komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū:

1. SIA „AdForte”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103143723;
2. SIA „Amber Telecom”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103283869;
3. SIA „DAUTKOM TV”, vienotais reģistrācijas numurs: 41503014963;
4. SIA „ECO Networks”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003356193;
5. SIA „Fixed Lines”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103526479;
6. SIA „INTELLICA”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103438123;
7. „Latvijas Mobilais Telefons” SIA, vienotais reģistrācijas numurs: 50003050931;
8. SIA „MEGATEL”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103296789;
9. SIA „PREMIATEL”, vienotais reģistrācijas numurs: 41203033005;
10. SIA „Smart Telecom”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103291211;
11. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003615639;
12. SIA „Radio Telecommunication Network”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003172251.

Regulators piemēroja minētiem 12 komersantiem saistību nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem, caurredzamības saistības publiskot spēkā esošos tarifus par starpsavienojuma pakalpojumiem un starpsavienojumu tarifu regulēšanas saistību noteikt savienojuma pabeigšanas katram savā publiskajā individuālā fiksētajā telefonu tīklā tarifu augšējo robežu, kuras stājās spēkā 2014.gada 8.decembrī.

Tirgus analīzes ceturtās kārtas rezultātā ar 2014.gada 5.novembri tika atcelti lēmumi par desmit komersantu atzīšanu par komersantiem ar BIT.

6 Savienojuma pabeigšanas tirgus piektās kārtas analīze un rezultāti

Tirgus analīzes piektās kārtas rezultātā, ar Regulatora 2016.gada 10.marta lēmumu Nr.33 „Par būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū”, vienam komersantam tika noteikts BIT statuss un piemērotas saistības nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem, caurredzamības saistības publiskot spēkā esošos tarifus par starpsavienojuma pakalpojumiem un starpsavienojumu regulēšanas saistību noteikt savienojuma pabeigšanas katram savā publiskajā individuālajā fiksētajā telefonu tīklā tarifu augšējo robežu, kuras stājās spēkā no 2016.gada 20.aprīļa.

Tirgus analīzes piektās kārtas rezultātā ar Regulatora 2016.gada 10.marta lēmumu Nr.32 „Par būtiskas ietekmes atcelšanu vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū” tika atcelti lēmumi par astoņu komersantu atzīšanu par komersantiem ar BIT un visas tiem piemērotās saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū. Minētais lēmums stājās spēkā 2016.gada 11.martā.

7 Pagaidu lēmums par saistību piemērošanu

Pamatojoties uz ESL 8.panta pirmās daļas 19.punktu, ja Regulators uzskata, ka ir steidzama vajadzība rīkoties, lai nodrošinātu konkurenci un aizsargātu lietotāju intereses, var, atkāpjoties no šā panta pirmās daļas 12¹. un 13.punktā noteiktās procedūras, nekavējoties pieņemt samērīgu pagaidu lēmumu par veicamajiem pasākumiem, paziņojot EK, Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoriem un BEREC lēmumā minētos pasākumus un izklāstot to pamatojumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Regulators 2017.gada 26.aprīlī pieņēma lēmumu Nr.40 „Par būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū”, saskaņā ar kuru, no 2017.gada 27.aprīļa astoņiem komersantiem tika noteikts BIT statuss un piemērotas saistības nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem, caurredzamības saistības publiskot spēkā esošos tarifus par starpsavienojuma pakalpojumiem un starpsavienojumu regulēšanas saistību

noteikt savienojuma pabeigšanas katram savā publiskajā individuālajā fiksētajā telefonu tīklā tarifu augšējo robežu.

8 Savienojuma pabeigšanas tirgus sestās kārtas analīze un rezultāti

Tirgus analīzes sestās kārtas rezultātā, ar Regulatora 2018.gada 8.novembra lēmumu Nr.123 „Par būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū”, 13 komersantam tika noteikts BIT statuss un piemērotas saistības nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem, caurredzamības saistības publiskot spēkā esošos tarifus par starpsavienojuma pakalpojumiem un starpsavienojumu regulēšanas saistību noteikt savienojuma pabeigšanas katram savā publiskajā individuālajā fiksētajā telefonu tīklā tarifu augšējo robežu, kuras stājās spēkā no 2018.gada 12.decembra. No minētajiem 13 komersantiem astoņiem komersantiem pagaidu saistības, kas tika pieņemtas ar Regulatora 2017.gada 26.aprīļa lēmumu Nr.40 „Par būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū”, tika piemērotas uz pastāvīgu laiku.

Tirgus analīzes sestās kārtas rezultātā, ar Regulatora 2018.gada 8.novembra lēmumu Nr.124 „Par būtiskas ietekmes atcelšanu vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū”, tika atcelti lēmumi par piecu komersantu atzīšanu ar komersantiem ar BIT un visas tiem piemērotās saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū. Minētais lēmums stājās spēkā 2018.gada 9.novembrī.

Saistību kopsavilkumu skatīt Tabulā Nr.1.

Tabula 1. Piemēroto saistību kopsavilkums

Komersants	Tirgus analīzes kārta	Saistība	Saistību piemērošana			Saistību atcelšana			
			Lēmuma Nr.	Lēmuma datums	Saistību spēkā stāšanās datums	Tirgus analīzes kārta	Lēmuma Nr.	Lēmuma datums	Saistību atcelšanas datums
SIA Tet (iepriekšējais nosaukums SIA Lattelecom)	I	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam Caurredzamības saistība izstrādāt un publicēt starpsavienojumu pamatpiedāvājumu Piekļuves saistība nodrošināt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus	172	30.06.2006	01.01.2007				

		Tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistība tuvināt tarifus izmaksām Veikt atsevišķu darbības uzskaiti					69	17.06.2021	01.07.2021 daļā par balss savienojumu pabeigšanu
SIA Baltcom	I	Publiskot tarifus	156	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA CSC Telecom	I	Publiskot tarifus	157	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Datagrupa.lv (iepriekšējais nosaukums SIA DATA-GRUPA 777)	I	Publiskot tarifus	158	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Finors Telekom	I	Publiskot tarifus	159	28.06.2006	01.01.2007	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA Lattelenet Reorganizēts 23.10.2008	I	Publiskot tarifus	160	28.06.2006	01.01.2007				
AS Latvenergo	I	Publiskot tarifus	161	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
VAS Latvijas Dzelzceļš	I	Publiskot tarifus	162	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA RETN Baltic (iepriekšējais nosaukums SIA Optron)	I	Publiskot tarifus	163	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Sigis	I	Publiskot tarifus	164	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Tele2 Telecom	I	Publiskot tarifus	165	28.06.2006	01.01.2007	II	155	20.05.2009	21.05.2009
AS Telekom Baltija	I	Publiskot tarifus	166	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021

	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Telekomunikāciju grupa	I	Publiskot tarifus	167	28.06.2006	01.01.2007	III	221	10.08.2011	11.08.2011
SIA Telenets	I	Publiskot tarifus	168	28.06.2006	01.01.2007	III	219	10.08.2011	11.08.2011
SIA Unistars	I	Publiskot tarifus	169	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA D-COM	I	Publiskot tarifus	207	16.08.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Augstceltne	II	Publiskot tarifus	151	20.05.2009	01.07.2009				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Direct	II	Publiskot tarifus	152	20.05.2009	01.07.2009	III	220	10.08.2011	11.08.2011
SIA Telenet	II	Publiskot tarifus	153	20.05.2009	01.07.2009	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA Interneta pasaule	II	Publiskot tarifus	154	20.05.2009	01.07.2009	V	32	10.03.2016	11.03.2016
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012	V	32	10.03.2016	11.03.2016
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA Telia Latvija	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012				
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu					69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Infrastruktūras Serviss	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012	V	32	10.03.2016	11.03.2016
	IV	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu							
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA Tivi	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012				
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu					69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Telegrupa Baltijā	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012				
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu					69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				

SIA Master Telecom	III	Publiskot tarifu Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA IT Group	III	Publiskot tarifu Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012				
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Telefant	III	Publiskot tarifu Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA Rigatta	III	Publiskot tarifu Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Fastnets	III	Publiskot tarifu Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	V	32	10.03.2016	11.03.2016
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA HIG Serviss Baltija	III	Publiskot tarifu Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA iLink	III	Publiskot tarifu Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Telecentrs	III	Publiskot tarifu Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA Advem	III	Publiskot tarifu Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
SIA ECO Solutions	III	Publiskot tarifu Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA MPE Nets	III	Publiskot tarifu Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	V	32	10.03.2016	11.03.2016
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA TeleMedia	III	Publiskot tarifu	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014

		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu							
SIA Datu Tehnoloģiju Grupa	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Latnet (iepriekšējais nosaukums Stream Networks)	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012				
	IV	Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
AS Balticom	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA TG Transit	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	V	32	10.03.2016	11.03.2016
	IV	Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA Teleglobal	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	V	32	10.03.2016	11.03.2016
	IV	Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA Sotus	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
	IV	Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
SIA Esteria 79	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA MWTV	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA 10 1/2	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA AdForte	IV	Publiskot tarifus	283	04.11.2014	08.12.2014	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
							69	17.06.2021	01.07.2021

		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam							
SIA Amber Telecom	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
SIA DAUTKOM TV	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA Eco Networks	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA Fixed Lines	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA INTELLICA	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
Latvijas Mobilais Telefons SIA	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA MEGATEL	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starp savienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA PREMIATEL	IV	Publiskot tarifus	283	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016

		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam							
SIA Smart Telecom	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
SIA TELENET	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA Radio Telecommunication Network	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA SanCom	V	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	33	10.03.2016	20.04.2016		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA BeautyCode (iepriekšējais nosaukums SIA BALTNET)	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
SIA HIG Serviss Baltija	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
SIA LUTOR	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018

SIA Nord Connect	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
SIA Nordic Technologies	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
SIA ULSI	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
SIA Vājstrāvas tīkli	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
Ārvalsts komersanta filiāle Voxbone SA Latvijas filiāle	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
SIA BeautyCode (iepriekšējais nosaukums SIA BALTNET)	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018				
SIA HIG Serviss Baltija	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA LUTOR	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	123	08.11.2018	12.12.2018				

		Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam							
SIA Nord Connect	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA Nordic Technologies	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA ULSI	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA Vājstrāvas tīkli	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
Ārvalsts komersanta filiāle Voxbone SA Latvijas filiāle	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA Baltic Call	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA NetBalt	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA NGU	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021

		Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam							
SIA Ntel Solutions	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA XOmobilē	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021

9 Konkrētais tirgus

Šobrīd ir spēkā EK ieteikuma par regulējamiem tirgiem 2020.gada 28.decembra redakcija. Savienojuma pabeigšanas tirgus tika iekļauts Ieteikumā 2014, savukārt Ieteikumā 2020 Savienojuma pabeigšanas tirgus netika iekļauts.

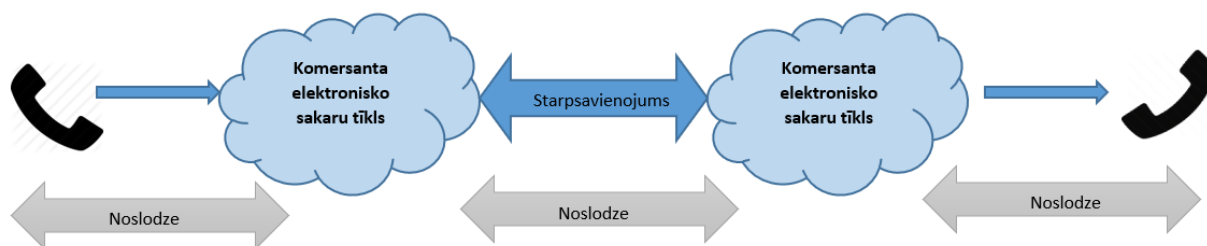
Iepriekš minēto tirgu svītrosana no Ieteikumā 2020 minēto tirgu saraksta neatceļ Regulatora pieņemtos lēmumus par komersanta noteikšanu par komersantu ar BIT un par saistību noteikšanu. Tā kā spēkā esošās saistības komersantiem ar BIT ir noteiktas Savienojuma pabeigšanas tirgū (Ieteikumā 2014 minētais Tirgus Nr.1) un kuras var tikt grozītas vai atceltas tikai ar Regulatora lēmumu, kas ir balstīts uz tirgus analīzi, tad, lai izvērtētu, vai nepieciešams atcelt, saglabāt vai papildināt esošās saistības, Regulators uzskata, ka nepieciešams veikt atkārtotu Savienojumu pabeigšanas tirgus analīzi.

Ņemot vērā minēto, Ziņojums sagatavots par Ieteikumā 2014 minēto vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgu (Tirgus Nr.1).

9.1 Attiecīgie pakalpojumi

Vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos (skat. Attēlu Nr.1): Savienojumu pabeigšanas pakalpojums ir komersanta sniegts vairumtirdzniecības pakalpojums, kas nodrošina ienākošās noslodzes maršrutēšanu uz pieslēguma punktiem komersanta elektronisko sakaru tīklā, no pēdējās komutatīvās iekārtas pirms pieslēguma punkta, kuru var izmantot starpsavienojumam, līdz pieslēguma punktam. Pakalpojuma lietotāji ir citi komersanti, kuri nodrošina publisko telefonu tīklu.

Attēls 1. Savienojumu pabeigšanas pakalpojums

10 Tirgus definēšana

Tirgus definēšanai ir divas daļas: tirgū iekļaujamo pakalpojumu kopums un tirgus ģeogrāfiskais mērogs. Tirgū iekļaujamo pakalpojumu kopums tiek noteikts, identificējot tos pakalpojumus, kuru piedāvājums var ierobežot tirgus pakalpojumu piedāvātāju tirgus varu.

Nosakot konkrētajā tirgū iekļaujamo pakalpojumu kopumu, jāņem vērā trīs galvenie kritēriji: vai aplūkojamais pakalpojums un citi pakalpojumi nodrošina vienas un tās pašas funkcijas, neatkarīgi no izmantotajām tehnoloģijām (funkcionālā aizstājamība); cik lielā mērā lietotāji var aizstāt aplūkojamo pakalpojumu ar citiem pakalpojumiem (pieprasījuma puses aizstājamība) un kāda ir varbūtība, ka pakalpojumu sniedzēji (vai citi komersanti) var īsā laikā un bez būtiskām papildu izmaksām vai neattaisnota riska uzsākt aplūkojamo pakalpojumu sniegšanu konkrētajā tirgū (piedāvājuma puses aizstājamība).

Ievērojot ESL 2.panta 4.punktā noteiktos principus – nodrošināt no elektronisko sakaru tehnoloģijas neatkarīgu elektronisko sakaru tīklu un elektronisko sakaru pakalpojumu regulēšanu – aplūkojamus pakalpojumus jāsalīdzina pēc to funkcionālajām īpašībām, nevis to tehnoloģiskā risinājuma.

10.1 Apskatāmā pakalpojuma novērtējums

Lai definētu un nodalītu konkrētos starpsavienojumu tirgus, jāapskata šādi jautājumi:

10.1.1 *Vai savienojumu uzsākšanas pakalpojumi un savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido vienotu Savienojumu pabeigšanas tirgu?*

Regulators uzskata, ka neveido. Pieprasījumu pēc savienojumu uzsākšanas pakalpojumiem nevar apmierināt ar savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem, jo tie ir heterogēni pakalpojumi.

Pastāvot nosacījumam, ka par savienojumu maksā puse, kas veic izsaukumu, lai izvairītos no savienojumu uzsākšanas pakalpojumu pirkšanas no cita komersanta, komersantam būtu nepieciešams veidot (dublēt) piekļuves, kuras ir nodrošinātas cita komersanta elektronisko sakaru tīklā. Tikai tādā gadījumā savienojumu pabeigšanas pakalpojums (pieejamība caur visiem

galalietotājiem vienā elektronisko sakaru tīklā) varētu aizvietot savienojumu uzsākšanas pakalpojumus un tādā gadījumā tā kļūtu ekonomiski nepamatota.

10.1.2 Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi visos fiksētajos tīklos komersantiem veido vienotu Savienojumu pabeigšanas tirgu?

Pieprasījuma puses aizvietojamības novērtējums

Komersants, kas pieprasa savienojumu pabeigšanas pakalpojumus vienā noteiktā elektronisko sakaru tīklā, negūtu papildu labumu, izmantojot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus citā elektronisko sakaru tīklā. Tālab situācija savienojumu pabeigšanas tirgos pilnīgi atšķiras no situācijas savienojumu uzsākšanas tirgos.

Komersantam, kas piedāvā tikai operatora izvēles pakalpojumus un kam nav savu abonentlīniju, iespējams, pamatojoties uz ekonomisku apsvērumu analīzi, noteikt no kuriem komersantu elektronisko sakaru tīkliem tam nepieciešams iegādāties savienojumu uzsākšanas pakalpojumus. Ja komersantam ir pietiekami daudz savu lietotāju, tad operatora izvēles pakalpojuma nodrošināšana nav būtiska. SIA „Tet” ir [redacted] lietotāju. Tikai starpsavienojums ar SIA „Tet” komersantam nodrošinās pieeju pietiekami lielam potenciālo lietotāju skaitam, lai sasniegtu nepieciešamo lietotāju kritisko masu. Starpsavienojums ar citiem operatoriem ekonomisku iemeslu dēļ var nebūt nepieciešams. Savienojumu pabeigšanas pakalpojumu tirgos situācija ir citāda, jo lietotāji vēlas veikt izsaukumus citiem lietotājiem, arī citos elektronisko sakaru tīklos. Ja kāds no komersantu elektronisko sakaru tīkliem nav sasniedzams, komersantam draud ne tikai lietotāju aizplūšana, bet arī reputācijas jautājumu skaidrošana. Lietotāji var vienkārši izmantot citu izvēlēto komersantu vai nepieprasīt operatora iepriekšējās izvēles pakalpojumu no operatoriem, kuri nevar nodrošināt lietotājiem iespēju veikt izsaukumus uz visiem tam nepieciešamajiem elektronisko sakaru tīkliem. Šis arguments piemērojams arī komersantiem, kas piedāvā savas abonentlīnijas. Maz ticams, ka normālos apstākļos lietotājs slēgs līgumu par pakalpojumu izmantošanu ar komersantu, no kura elektronisko sakaru tīkla lietotājam nav iespēju veikt izsaukumus uz citiem elektronisko sakaru tīkliem.

Piedāvājuma puses aizvietošanas novērtējums

Katrs individuālais publiskais fiksētais telefonu tīkls veido atsevišķu tirgu, jo nav iespējama situācija, ka citi komersanti ar sev pieejamām jaudām un elektronisko sakaru tīkliem varētu aizvietot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus cita komersanta elektronisko sakaru tīklā.

Līdz ar to, secināms, ka savienojumu pabeigšanas pakalpojumi visos komersantu fiksētajos tīklos neveido vienotu tirgu.

10.1.3 Vai savienojuma pabeigšanas pakalpojumi un tranzīta pakalpojumi veido vienotu Savienojumu pabeigšanas tirgu?

Teorētiski, vismaz daļēji tranzīta pakalpojumus varētu aizstāt ar savienojuma pabeigšanas pakalpojumiem. Maršrutēšanu uz augstākiem elektronisko sakaru tīkla līmeņiem, starp divām mezgla centrālēm vai vietējo un mezgla centrāli, arī varētu nodrošināt caur citiem komersantiem. Lai gan, pēdējo pabeigšanas daļu, līdz lietotāja pieslēguma punktam, var nodrošināt tikai komersants, kas kontrolē pieslēgumu punktu un sekojoši piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus.

Pieprasījuma puses aizvietojamības novērtējums

Gadījumos, kad vismaz daļēji piepildās trīs šādi nosacījumi pieprasījuma pusē, tranzīta pakalpojumi varētu aizvietot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus:

- Uz elektronisko sakaru tīklu elementiem pamatota tarifu struktūra: šajā gadījumā komersantam principā pastāv iespēja mēģināt aizvietot vismaz savienojumu pabeigšanas pakalpojuma daļu - maršrutēšanu augstākā elektronisko sakaru tīkla līmenī (vietējā, „mezgla” vai „dubultā mezgla” līmenī) ar cita komersanta tranzīta pakalpojumiem.

SIA „Tet” piedāvājuma struktūra nav pamatota uz elektronisko sakaru tīkla elementiem.

Šajā gadījumā komersants *ex ante* (apsteidzoši) nevar analizēt, vai iespējams ar tranzīta pakalpojumu aizvietot savienojuma uzsākšanas pakalpojuma daļu, jo nav skaidrs, vai, piemēram, izsaukums uz fiksētajiem numuriem ir pēc elektronisko sakaru tīkla elementiem vietējā starpsavienojumu vai „mezgla” līmenī.

- Starpsavienojumā ieinteresētās vai iesaistītās puses piedāvā tādu starpsavienojumu punktu daudzumu, lai tranzīta operators varētu piedāvāt savus pakalpojumus. To komersants varētu veikt tikai gadījumā, ja tas piedāvātu vairāk starpsavienojuma punktu nekā komersants, kas meklē iespēju aizvietot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus. Tad tranzīta operatoram rastos iespēja maršrutēt komersanta noslodzi starpsavienojuma punktu, kurā komersanta elektronisko sakaru tīkla elements ir pieslēgts un starpsavienojuma punktu, kurā komersanta elektronisko sakaru tīkla elements nav vai vēl nav pieslēgts.

Ņemot vērā pakalpojumu tirgus struktūru, iepriekš minēto, izmantojot esošo elektronisko sakaru tīkla infrastruktūru, būtu iespējams realizēt tikai SIA „Tet”. SIA „Tet” piedāvā divus starpsavienojumu punktus. Pat gadījumā, ja komersantam ir starpsavienojums visos iespējamajos starpsavienojuma punktos, komersantam nav iespējas izmantot cita komersanta tranzītu pakalpojumu.

- Aizvietošana nedrīkst izraisīt ne lielas, ne neatgūstamas izmaksas. Aizvietošana nedrīkst radīt komersantam pārāk lielas un neatgūstamas izmaksas. Lai aizvietošana varētu notikt veiksmīgi ir nepieciešams, ka

komersants noslēdz starpsavienojumu līgumu ar tranzītu nodrošinošo operatoru un izveido (vismaz vienu) starpsavienojumu punktu. Minētā darbība var radīt lielas izmaksas:

- administratīvas izmaksas: izlietotā laika alternatīvās izmaksas sarunas laikā;
- starpsavienojuma izmaksas: savienojumu līnijas;
- starpsavienojuma tehnisko iespēju novērtēšana un pārbaude;
- abonēšanas maksa savienojuma līnijām un, ja nepieciešams – nomātām līnijām.

Papildus jāņem vērā, ka komersantam radušās izmaksas jāsedz no starpības starp savienojumu pabeigšanas tarifiem un tranzītu tarifiem. Lai to varētu nodrošināt, nepieciešams, lai izveidojas noslodzes apjoma kritiskā masa, ko objektīvu iemeslu dēļ spēj īstenot tikai lieli tirgus dalībnieki. Mazie tirgus dalībnieki nespēj nodrošināt pietiekamu noslodzes apjomu, lai ekonomiski pamatotu aizvietošanas izmantošanu. Gadījumā, ja komersants izvēlētos aizvietot savienojumu uzsākšanas pakalpojumus ar tranzītu pakalpojumiem, tas nevar neierobežoti mainīt savu lēmumu, jo tādējādi rastos neatgūstamās izmaksas, šajā gadījumā - starpsavienojuma izmaksas, ja esošās investīcijas vēl nav amortizētas.

Savienojuma pabeigšanas tirgus gadījumā iepriekš minētie trīs nosacījumi nav piepildījušies, tādēļ, Regulators konstatē, ka pieprasījuma puses aizvietošana neeksistē.

Piedāvājuma puses aizvietošanas novērtējums

Gadījumā, ja pastāv uz elektronisko sakaru tīklu elementiem pamatota tarifu struktūra, citiem komersantiem ir iespēja piedāvāt maršrutēšanu augstākā elektronisko sakaru tīkla līmenī („mezgla” vai „dubultā mezgla” līmenī), bet savienojumu uzsākšanas pakalpojumu vietējā līmenī konkrētā komersanta elektronisko sakaru tīklā komersants nevar piedāvāt.

Ievērojot iepriekš minēto, Regulators konstatē, ka savienojumu pabeigšanas pakalpojumi un tranzīta pakalpojumi nav savstarpēji aizvietojami, tāpēc tie veido atsevišķus pakalpojumu tirgus.

10.1.4 Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi, izmantojot pārvaldītu interneta protokola tīklu, ir iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū?

Balss telefonijas pakalpojumi, kas pārraidīti pārvaldītā interneta protokola (turpmāk – IP) tīklā², ir balss pārraides nodrošināšanas tehnoloģija, izmantojot IP pakešu komutācijas tīklā, t.i., balss pārraides nodrošināšana, kur

² Angļu val. – *Managed VoIP*

ir iespējams kontrolēt un garantēt balss telefonijas pakalpojumu kvalitātes (QoS)³ parametrus un pārvaldīt elektronisko sakaru tīklu.

Balss telefonijas pakalpojumu, kas pārraidīti pārvaldītā IP tīklā, tehnoloģija pārvērš balsi datu paketēs, lai pārraidītu to pa kontrolēto un pārvaldītu IP tīklu, kur tiek garantēti balss telefonijas pakalpojumu kvalitātes parametri.

Tehniskā ziņā savienojumu pabeigšanas pakalpojumi, izmantojot IP tīklu, atšķiras no tradicionāliem savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem, jo šaurjoslas piekļuves nodrošina savienojumu maršrutēšanas tehnisko realizāciju tikai pabeidzošā operatora elektronisko sakaru tīklā. Ņemot vērā tirgus analīzes nosacījumu, ka tirgi analizējami tehnoloģiski neitrāli, nav atšķirības, izmantojot kādu tehnoloģiju savienojumu pabeigšanas pakalpojums tiek īstenots, ja no pieprasījuma puses pakalpojumi ir aizvietojami. Gan balss savienojuma uzsākšana, gan balss savienojuma pabeigšana telefona aparātā pamatā ir starpsavienojuma saskarne ar tradicionālās balss telefonijas tīkliem un tā izmanto fiksētos numurus, lai varētu nodrošināt galalietotājiem savienojumu. Balss telefonijas pakalpojumi, kas pārraidīti pārvaldītā IP tīklā, pēc savas funkcionalitātes ir ļoti līdzīgi tradicionālās balss telefonijas pakalpojumiem. Tāpēc šo pakalpojumu var uzskatīt par daļu no attiecīgā Savienojuma pabeigšanas tirgus.

Pieprasījuma puses aizvietojamības novērtējums

No pieprasījuma puses, jeb no operatora, kas nodod savienojumu, abi pakalpojumi neatšķiras. Pieprasījuma puse nezina, izmantojot kādu tehnoloģiju piekļuve, kurā savienojums tiek pabeigts, ir nodrošināta. Arī pēc fiksētā numura pieprasījuma puse to nevar identificēt.

Pieprasījuma pusei abi iepriekš minētie risinājumi savienojumu pabeigšanai sasniedz mērķi - pabeigt savā elektronisko sakaru tīklā uzsāktu savienojumu piekļuvē, kas saistīta ar sastādīto numuru.

Regulators līdz ar to konstatē pieprasījuma puses aizvietojamību.

Piedāvājuma puses aizvietojamības novērtējums

Pašlaik neviens komersants, piedāvājot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus, nenodala savienojumu pabeigšanas pakalpojumus pēc to tehnoloģiskā risinājuma. Tāpēc Regulators konstatē, ka abi savienojuma pabeigšanas pakalpojumi ir homogēni un savstarpēji aizvietojami.

Ievērojot iepriekš minēto, Regulators konstatē, ka savienojumu pabeigšanas pakalpojumi, izmantojot pārvaldītu IP tīklu, ir iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū.

³ Angļu. val. – *Quality of Service*

10.1.5 Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi publiskajā internetā, ir iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū?

Balss telefonijas pakalpojumi publiskajā internetā⁴ ir balss pārraides nodrošināšanas tehnoloģija, kas pārvērš balsi datu paketēs un pārraida to IP tīklā, kur netiek prioritizēta un kontrolēta datu pārraide. Tas nozīmē pārraidāmās informācijas pārvēršanu datu paketēs, kur individuālas datu paketes var tikt nogādātas (maršrutētas) uz galapunktu pa dažādiem ceļiem atkarībā no tīkla pārslogojuma. Pārslodzes gadījumā datu paketes var aizkavēties, var tikt zaudētas un netikt atjaunotas. Pie balss telefonijas pakalpojumiem publiskajā internetā var pieskaitīt balss savienojuma uzsākšanu un pabeigšanu datorā, kā arī balss savienojuma uzsākšanu datorā un pabeigšanu telefona aparātā u.c.

Neskatoties uz to, ka pats balss telefonijas pakalpojums publiskajā internetā var būt pieejams arī kā bezmaksas pakalpojums, galalietotājam ir nepieciešama pieeja publiskajam internetam un jābūt uzstādītai atbilstošai programmatūrai.

Savienojumu pabeigšanas pakalpojumi publiskajā internetā nevar tikt iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū sekojošu iemeslu dēļ:

- nepieciešama piekļuve publiskajam internetam - ja galalietotājs atrodas vietā, kur tam nav piekļuves publiskajam internetam, tad galalietotājam nav iespējams piekļūt balss telefonijas pakalpojumiem publiskajā internetā un attiecīgi, nav iespējami savienojumu pabeigšanas pakalpojumi;
- nepieciešamība pēc elektroenerģijas - balss telefonijas pakalpojumiem publiskajā internetā pieejamība ir atkarīga no elektroenerģijas pieejamības;
- neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta numurs - 113 un vienotais ārkārtas palīdzības izsaukumu numurs – 112, nav sasniedzami;
- Savienojumu pabeigšanas pakalpojumi publiskajā internetā tehnoloģiski ir atšķirīgi no tradicionāliem savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem;
- Programmatūrai, kas nodrošina balss telefonijas pakalpojumus publiskajā internetā, netiek piešķirti fiksētā telefona numuri saskaņā ar numerācijas plānu.

Ievērojot iepriekš minēto, Regulators konstatē, ka savienojumu pabeigšanas pakalpojumi publiskajā internetā nav iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū.

10.2 Ģeogrāfiskā mēroga novērtējums

Pēc Savienojumu pabeigšanas tirgus definīcijas var secināt, ka ģeogrāfiskais mērogs (teritorija) ir komersanta individuālais publiskais fiksētais telefonu tīkls ar 100% tirgus daļām katrā individuālā tirgū.

⁴ Angļu val. – *Unmanaged VoIP*

Saskaņā ar to var jau noteikt, ka visiem komersantiem, kas piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus, ir BIT sava elektronisko sakaru tīkla ģeogrāfiskā mēroga ietvaros, tomēr Regulatoram ir nepieciešams veikt trīs kritēriju testu, balstoties uz Ieteikumu 2020 un Kodeksu.

10.3 Tirgus definēšanas rezultāti

Veiktās tirgus analīzes rezultātā Regulators konstatē, ka Ieteikumā 2014 minētajā Tirgū Nr.1 - Vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū, tiek iekļauti savienojumu pabeigšanas pakalpojumi, izmantojot pārvaldītu IP tīklu.

11 Trīs kritēriju tests

Ieteikumā 2020 EK norāda, kuros elektronisko sakaru tirgos visbiežāk sastopamas konkurences problēmas un kurus elektronisko sakaru tirgus EK iesaka analizēt un regulēt. Kodeksa 165.punkts noteic, ka Regulatoram būtu arī jāanalizē tirgi, kuri nav ietverti aktuālajā ieteikumā, bet kurus šo iestāžu jurisdikcijā esošajā teritorijā regulē, pamatojoties uz agrāk veiktu tirgus analīzi, vai citi tirgi, ja šīm iestādēm ir pietiekams pamats uzskatīt, ka ir izpildīti šajā direktīvā noteiktie trīs kritēriji.

Regulatoram jāveic trīs kritēriju pārbaude un jāpierāda, ka nav izpildīts vismaz viens no Kodeksa 67.panta 1.punktā minētajiem trim kritērijiem:

- pastāv lieli un ilglaicīgi strukturāli, juridiski vai regulatīvi šķēršļi iekļūšanai tirgū;
- tirgus struktūra nav vērsta uz efektīvu konkurenci attiecīgajā laikposmā, ņemot vērā to, kāds ir uz infrastruktūru balstītās un cita veida konkurences stāvoklis, kas ir šķēršļu iekļūšanai tirgū pamatā;
- konkurences tiesību piemērošana vien ir nepietiekams pasākums, lai pienācīgi labotu konstatētās tirgus nepilnības.

Šie kritēriji jāpiemēro kumulatīvi, tas ir, neatbilstība jebkuram no tiem norāda, ka šim tirgum nav nepieciešams *ex ante* (apsteidzošs) regulējums.

11.1 Šķēršļi ienākšanai tirgū vai ekspansijai

Pirmais kritērijs, kas jāapskata, lai novērtētu, vai Savienojumu pabeigšanas tirgū nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana, ir augsti un ilglaicīgi (nepārejoši) šķēršļi iekļūšanai minētajā tirgū. Ja Savienojumu pabeigšanas tirgū nepastāv augsti šķēršļi, kas attur jaunus komersantus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas, vai ja šie šķēršļi uzskatāmi par īslaicīgiem un pārejošiem, tad trīs kritēriju testa pirmais kritērijs nav izpildīts un Savienojumu pabeigšanas tirgus uzskatāms par tirgu ar efektīvu konkurenci, kurā *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana nav nepieciešama. Šķēršļi iekļūšanai tirgū var būt strukturāli vai normatīvi.

Strukturāli šķēršļi ir saistīti ar darbības uzsākšanu Savienojumu pabeigšanas tirgū un nav atkarīgi no ārējiem tirgu ietekmējošiem faktoriem. Strukturālie šķēršļi galvenokārt ir lielas investīcijas, kuras nepieciešamas, lai

uzsāktu darbību tirgū un kuras nevar atpelnīt pietiekami īsā laikā, piemēram: lieli ieguldījumi infrastruktūras būvniecībai vai iegādei, lieli ieguldījumi zīmola izveidei un popularizēšanai. Par strukturālu šķērslī uzskatāms arī tāds tirgū esošs komersants, kas ir sasniedzis tādu mēroga un vēriena ekonomiku, kas ļauj tam nodrošināt efektīvāku pakalpojumu sniegšanu.

Normatīvie šķēršļi ir normatīvo aktu vai regulējošo institūciju normatīvo aktu piemērošanas prakses radīti ilgstoši pastāvoši asimetriski nosacījumi tiem komersantiem, kas darbojas tirgū, un tiem, kas šajā tirgū vēlas iekļūt.

Par normatīvajiem šķēršļiem var uzskatīt normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus darbības uzsākšanai vai darbībai Savienojumu pabeigšanas tirgū, nodokļus un nodevas, nepieciešamību iegādāties licences, vai izpildīt noteiktas nosacījumus vai kritērijus darbībai minētajā tirgū.

Analizējot Savienojumu pabeigšanas tirgu, tirgus analīzes iepriekšējās sešās kārtās, Regulators konstatēja, ka Savienojumu pabeigšanas tirgū pastāv augsti šķēršļi iekļūšanai tirgū.

Šajā tirgus analīzes kārtā, vērtējot, vai jaunam komersantam pastāv augsti šķēršļi iekļūšanai Savienojumu pabeigšanas tirgū, secināms, ka barjeras ienākšanai tirgū, kas saistītas ar tirgus definīciju, ir nesamērīgi augstas. Lai uzsāktu darbību Savienojumu pabeigšanas tirgū, komersantam ir nepieciešamas lielas sākotnējās investīcijas infrastruktūras izvēšanai un uzņēmuma popularizēšanai. Konkurentu ienākšanai Savienojuma pabeigšanas tirgū ar saviem savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem nav nepieciešamā efekta un konsekvences pret pastāvošo (monopola) Savienojumu pabeigšanas tirgus struktūru. Konkurenta savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido atsevišķu (monopola) Savienojumu pabeigšanas tirgu.

Ņemot vērā minēto, Regulators secina, ka Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst pirmajam trīs kritēriju testa kritērijam.

11.2 Tirgus attīstība (dinamika)

Lai Regulators konstatētu, vai Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst otrajam trīs kritēriju testa kritērijam, nepieciešams analizēt, vai Savienojumu pabeigšanas tirgus šī ziņojuma pārskata periodā ir vērsts uz efektīvu konkurenci. Regulatoram nepieciešams analizēt, vai tirgus struktūra pēc šķēršļiem iekļūšanai tirgū neierobežo efektīvas konkurences rašanos vai attīstību Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Pēc tirgus definīcijas Savienojumu pabeigšanas tirgus ir monopolitirgus. Komersanta lieluma nozīme konkurences situācijas novērtēšanai ir ļoti ierobežota un saistīta ar nepietiekamu kompensējošo pirktspēju. Tāpēc ir pietiekami apskatīt tikai nepietiekamas kompensējošas pirktspējas kritēriju, neapskatot citus kritērijus konkurences apstākļu novērtēšanai, kas raksturo samēru starp komersantiem ar BIT un konkurentiem konkrētajā tirgū. Tomēr uzskatāmības dēļ, Regulators ir apskatījis arī komersantu tirgus daļas gan pēc ieņēmumiem, noslodzes un galalietotāju skaita 11.2.2.sadaļā.

11.2.1 *Nepietiekama kompensējošā pirktspēja vai tās trūkums*

Lai analizētu kompensējošo pirktspēju ir nepieciešams izšķirt divus gadījumus:

- kompensējošā pirktspēja mazumtirdzniecības (galalietotāju) līmenī (netiešā kompensējošā pirktspēja);
- kompensējošā pirktspēja vairumtirdzniecības līmenī.

Kompensējošā pirktspēja galalietotāju līmenī pastāv, ja galalietotājam ir iespēja iespaidot savu pakalpojumu sniedzēju (operatoru), mainot to uz citu operatoru, gadījumā, ja:

- citi operatori neslēdz starpsavienojumu līgumus (tāpēc cita operatora klienti nevar zvanīt operatora A galalietotājiem);
- cita operatora klientiem jāmaksā tik augstas cenas, ka tie neveic izsaukumus, vai sūdzas operatora A galalietotājiem.

Galalietotājam iespēja iespaidot savu pakalpojumu sniedzēju rodas tikai tad, kad:

1. izmaksas, kas saistītas ar operatora maiņu, nav pārāk lielas un ir mazākas nekā potenciālie labumi;
2. galalietotāja īpatsvars, salīdzinot ar komersanta kopējiem ieņēmumiem, ir pietiekami liels.

Otrais variants varētu papildīties pakalpojumu sniedzēju mainot tikai lieliem komersantiem vai valsts iestādēm, vai lielai mazāku lietotāju grupai.

Ņemot vērā, ka galalietotājs kā izsaukumu saņēmējs tiek tikai netieši ietekmēts ar komersanta rīcību, pašreiz izmaksas, kas saistītas ar pakalpojuma sniedzēja maiņu, ir lielākas nekā potenciālie ieguvumi savienojumu pabeigšanas jomā.

Pirmais kritērijs vēl nav izpildīts nevienā individuālā Savienojumu pabeigšanas tirgū, jo galalietotājs nevar iespaidot savu pakalpojumu sniedzēju to mainot.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Regulators konstatē, ka katrā individuālā Savienojumu pabeigšanas tirgū pietrūkst kompensējošās pirktspējas galalietotāju līmenī.

Kompensējošā pirktspēja vairumtirdzniecības līmenī

Saskaņā ar ESL 36.panta pirmo daļu, lai nodrošinātu, ka viena publiskā elektronisko sakaru tīkla galalietotāji var sazināties ar cita publiskā elektronisko sakaru tīkla galalietotājiem, Regulatoram ir tiesības godīgi, samērīgi un ar vienlīdzīgu attieksmi noteikt komersantiem, kuri nodrošina galalietotājiem nepieciešamo piekļuvi, saistības piekļuves un starpsavienojumu jomā. Ņemot vērā iepriekš minēto, komersanta kompensējošā pirktspēja ir būtiski ierobežota.

Lai analizētu faktisko kompensējošo pirktspēju vairumtirdzniecības līmenī jāizšķir divi gadījumi:

1. operators, kas piedāvā arī piekļuvi (turpmāk – piekļuves tīkla operators).
Piekļuves tīkla operatoram nav iespējas izmantot kompensējošo

pirktspēju, jo Regulators saskaņā ar ESL 36.panta pirmo daļu ir noteicis komersantiem, kuri nodrošina galalietotājiem nepieciešamo piekļuvi, vienlīdzīgas saistības piekļuves un starpsavienojumu jomā;

2. operators, kas nepiedāvā piekļuvi, bet piedāvā operatora izvēles pakalpojumus (turpmāk – savienojumu tīkla operators).

Savienojumu tīkla operatoram nav kompensējošā pirktspēja. Tam ir vienpusēja interese noslēgt starpsavienojumu līgumu, jo to interesē piedāvāt saviem lietotājiem pieeju visiem vai vismaz pēc iespējas vairāk elektronisko sakaru tīkliem. Potenciālais starpsavienojumu partneris, kas piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus, neiegūst papildvērtību no starpsavienojuma līguma noslēgšanas ar savienojuma tīkla operatoru, jo komersanta pakalpojumu lietotāji var saņemt izsaukumus no citiem elektronisko sakaru tīkliem pilnīgi neatkarīgi no savienojumu tīkla operatora.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Regulators konstatē, ka katrā individuālā Savienojumu pabeigšanas tirgū pietrūkst kompensējošās pirktspējas vairumtirdzniecības līmenī.

11.2.2 Situācija tirgū

Pavisam 23 komersanti 2021.gadā guva ieņēmumus, piedāvājot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajā tīklā. Tabulā Nr.2 apkopoti dati par komersantu ieņēmumiem no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas 2021.gadā. Dati par 2021.gadu apkopoti no neauditētiem komersantu datiem par ieņēmumiem.

Tabulās Nr.3 un Nr.4 norādīti dati par komersantu ieņēmumiem par 2020.gadu un 2019.gadu. Dati par 2020.gadu un 2019.gadu apkopoti no veidlapām, kurās komersanti norāda auditētu un detalizētu informāciju par ieņēmumiem, lietotāju skaitu un sniegto pakalpojumu apjomu.

Tabula 2. Komersanti, kuri guva ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā 2021.gadā

Uzņēmēj- darbības forma	Komersants	Ieņēmumi, EUR	Tirgus daļas, %

Tabula 3. Komersanti, kuri guva ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā 2020.gadā

Uzņēmējdarbības forma	Komersants	Ieņēmumi, EUR	Tirgus daļas, %

Tabula 4. Komersanti, kuri guva ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā 2019.gadā

Uzņēmējdarbības forma	Komersants	Ieņēmumi, EUR	Tirgus daļas, %

[redacted] komersantu ieņēmumi 2021.gadā pārsniedza EUR desmit tūkstošus. Vislielākais savienojumu pabeigšanas pakalpojumu fiksētajos elektronisko sakaru tīklos sniedzējs ir SIA „Tet”, kura tirgus daļa, balstoties uz ieņēmumiem no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas, 2019.gadā bija [redacted]%, 2020.gadā [redacted]% un 2021.gadā [redacted]%.

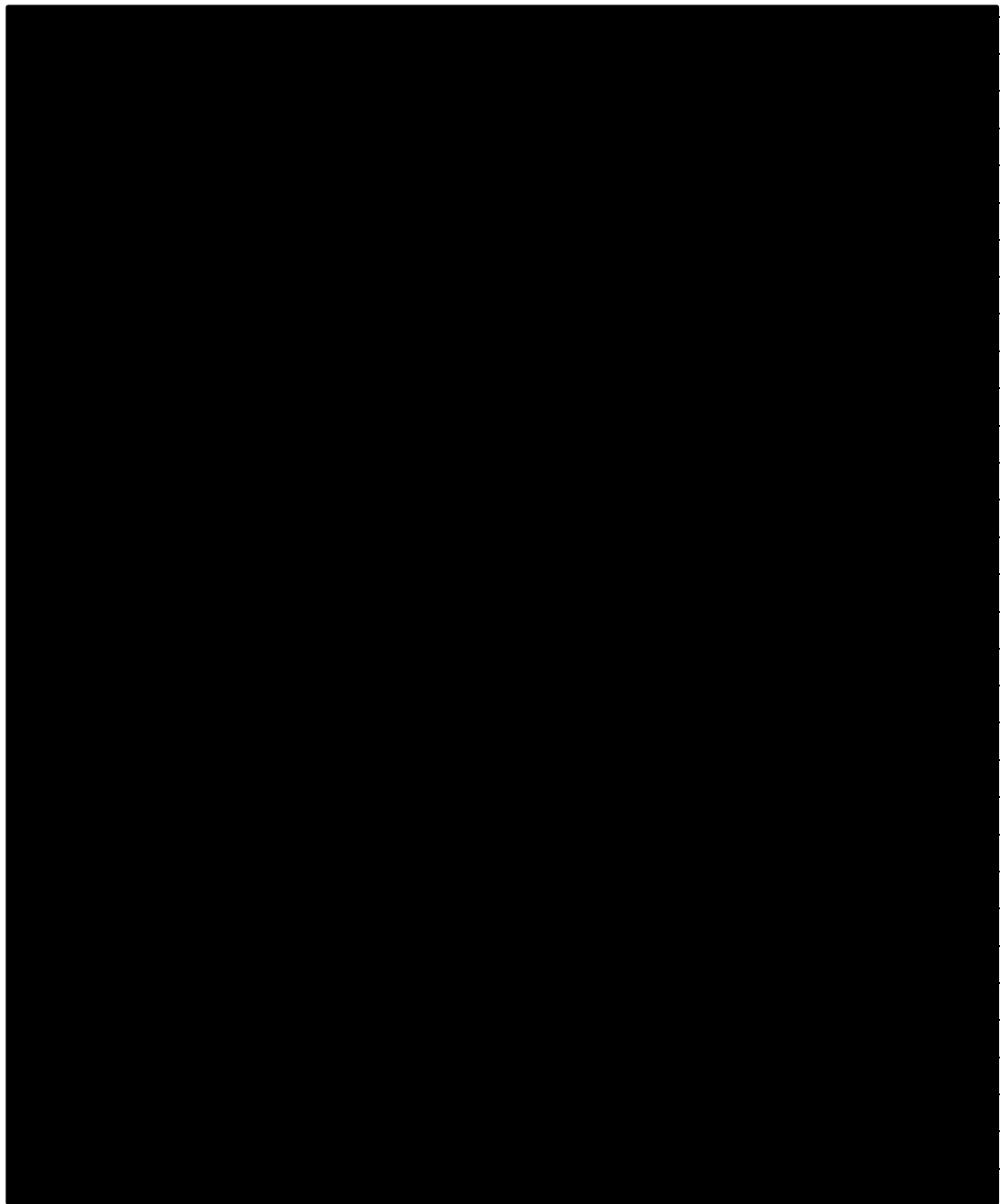
Arī lielākās tirgus daļas pēc noslodzes skaita minūtēs un abonentu skaita pieder SIA „Tet”. Noslodze minūtēs par 2021.gadu ir norādīta tabulā Nr.5 un balss telefonijas pakalpojuma galalietotāju skaits uz 2021.gada beigām norādīts tabulā Nr.6 zemāk.

Tabula 5. Savienojuma pabeigšanas pakalpojuma apjoms (minūšu skaits) fiksētajā tīklā 2021.gadā

Uzņēmējdarbības forma	Komersants	Apjoms, minūtes	Tirgus daļas, %

Tabula 6. Balss telefonijas pakalpojumu galalietotāju skaits uz 2021.gadu

Uzņēmējdarbības forma	Komersants	Galalietotāju skaits

No iepriekš atspoguļotajām tabulām secināms, ka SIA „Tet” ir būtiska loma Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Tikai starpsavienojums ar SIA „Tet” komersantam nodrošinās pieeju pietiekami lielam potenciālo lietotāju skaitam, lai sasniegtu nepieciešamo lietotāju kritisko masu.

Nemot vērā minēto, Regulators secina, ka Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst otrajam trīs kritēriju testa kritērijam.

11.3 Konkurences tiesību pietiekamība

Nemot vērā Savienojuma pabeigšanas tirgus definīciju, Savienojumu pabeigšanas tirgū nepastāv potenciāla konkurence. Konkurentu ienākšana tirgū

ar saviem savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem nav efektīva un konsekventa uz pastāvošās (monopola) Savienojumu pabeigšanas tirgus struktūras fona. Esošā tirgus struktūra izveidojusies, balstoties uz Eiropas Savienībā pastāvošo savienojumu pabeigšanas apmaksas principu starpoperatoru norēķinos – maksā savienojuma iniciators⁵. Nemainot šo principu, konkurentu savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido atsevišķu (monopola) Savienojumu pabeigšanas tirgu.

Nemot vērā minēto, Regulators secina, ka konkurences tiesību piemērošana vien ir nepietiekams pasākums, lai pienācīgi labotu konstatētās tirgus nepilnības. Attiecīgi Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst trešajam trīs kritēriju testa kritērijam.

11.4 Trīs kritēriju testa rezultāti

Regulators ir secinājis, ka Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst visiem trīs kritēriju testa kritērijiem. Attiecīgi Savienojumu pabeigšanas tirgū nepastāv efektīva konkurence un ir nepieciešams piemērot *ex ante* (apsteidzošu) regulēšanu.

12 Tirgus dalībnieki

Bez █████ minētiem komersantiem, kuru gūtie ieņēmumi no savienojumu pabeigšanas fiksētajā tīklā pakalpojumu sniegšanas 2021.gadā pārsniedza EUR desmit tūkstošus, ir virkne komersantu, kuriem ir visi nepieciešamie elementi, lai uzreiz vai īsā laikā sāktu nodrošināt citiem komersantiem vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos:

- a. starpsavienojuma līgums ar vismaz vienu komersantu par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem vairumtirdzniecības līmeņa fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos. Regulators uzskata, ka komersantam, kas ir noslēdzis šādu līgumu, kurā ir iekļauta informācija par komersanta elektronisko sakaru tīkla tehniskiem parametriem, starpsavienojuma punktiem, signalizācijas tīklu utt., ir nepieciešamā elektronisko sakaru tīkla infrastruktūra, zināšanas un motivācija izmantot šo līgumu, lai piedāvātu savienojumu pabeigšanas pakalpojumus savā fiksētajā elektronisko sakaru tīklā. Pēc starpsavienojuma līguma noslēgšanas abas līgumslēdzējpusēs var īsā laikā uzsākt reālu pakalpojumu nodrošināšanu, starpsavienojumu ierīkošanu.
- b. numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem, uz kuriem iespējams veikt izsaukumus no citiem elektronisko sakaru tīkliem, ir otrs nepieciešamais nosacījums, lai sniegtu savienojuma pabeigšanas pakalpojumus fiksētajā elektronisko sakaru tīklā.

Regulators uzskata, ka visus komersantus, kuri atbilst minētajiem diviem kritērijiem, var uzskatīt par dalībniekiem Savienojumu pabeigšanas tirgū ar savu

⁵ Angļu val. – *calling party pays*

elektronisko sakaru tīkla infrastruktūru, kas katrā atsevišķā gadījumā veido konkrēto tirgu. Regulators kopš trešās tirgus analīzes kārtas izmanto minēto metodi komersantu ar BIT noteikšanai Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Informācija par piešķirtajām numerācijas lietošanas tiesībām uz jebkuriem numuriem Regulatora rīcībā ir nekavējoties pēc Regulatora lēmumu pieņemšanas par numerācijas lietošanas tiesību piešķiršanu. Komersantiem saskaņā ar ESL 37.panta ceturto daļu ir pienākums iesniegt Regulatoram informāciju par noslēgtajiem vai grozītajiem starpsavienojuma līgumiem 10 dienu laikā, kas nozīmē, ka Regulators var operatīvi novērtēt situāciju Savienojumu pabeigšanas tirgū, ja tas ir nepieciešams.

12.1 Tirgus dalībnieki, kuriem ir izpildīti abi BIT kritēriji

Pēdējā tirgus analīzes kārtā 2018.gadā 43 komersantiem bija noteikta būtiska ietekme Savienojumu pabeigšanas tirgū. No tiem 21 komersants aktīvi sniedza savienojumu pabeigšanas pakalpojumus un guva no tiem ieņēmumus 2021.gadā:

1. SIA „Baltcom”, vienotais reģistrācijas Nr.40003005264;
2. SIA „Baltic Call”, vienotais reģistrācijas Nr.40203095951;
3. AS „BALTIKOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003443452;
4. SIA „CSC TELECOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003611196;
5. SIA „DATU TEHNOLOĢIJU GRUPA”, vienotais reģistrācijas Nr.50003459811;
6. SIA „Fixed Lines”, vienotais reģistrācijas Nr.40103526479;
7. AS „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032949;
8. Valsts AS „Latvijas dzelzceļš”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032065;
9. „Latvijas Mobilais Telefons” SIA, vienotais reģistrācijas Nr.50003050931;
10. SIA „MWTV”, vienotais reģistrācijas Nr.40003796842;
11. SIA „Ntel Slutions”, vienotais reģistrācijas Nr.40103948836;
12. SIA „Radio Telecommunications Network”, vienotais reģistrācijas Nr.40003172251;
13. SIA „RETN Baltic”, vienotais reģistrācijas Nr.40103066693;
14. SIA „Rigatta”, vienotais reģistrācijas Nr.40003784190;
15. SIA „Telegrupa Baltijā”, vienotais reģistrācijas Nr.40003284868;
16. AS „Telekom Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003454545;
17. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas Nr.40003615639;
18. SIA „Telia Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003057571;
19. SIA „Tet”, vienotais reģistrācijas Nr.40003052786;
20. SIA „Tivi”, vienotais reģistrācijas Nr.40103241776;
21. SIA „UNISTARS”, vienotais reģistrācijas Nr.40003482318.

No tiem 22 komersantiem, kuri nebija aktīvi savienojumu pabeigšanas tirgū, 11 komersantiem bija piešķirtas numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem telefona numuriem un vismaz viens noslēgts starpsavienojuma līgums ar citu komersantu. Tā kā šie komersanti atbilst Regulatora noteiktajiem kritērijiem par komersanta atzišanu par komersantu ar BIT, Regulators uzskata, ka šie komersanti vēl joprojām uzskatāmi par komersantiem ar BIT, neraugoties

uz to, ka tie nav guvuši ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas:

1. SIA „D-COM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003642891;
2. SIA „ECO Networks”, vienotais reģistrācijas Nr.40003356193;
3. SIA „HIG Serviss Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003374682;
4. SIA „iLink”, vienotais reģistrācijas Nr.41203019961;
5. SIA „NetBalt”, vienotais reģistrācijas Nr.40103857838;
6. SIA „NGU”, vienotais reģistrācijas Nr.40003371309;
7. SIA „Nordic Technologies”, vienotais reģistrācijas Nr.40003542000;
8. SIA „Nord Connect”, vienotais reģistrācijas Nr.40103763797 ;
9. SIA „SanCom”, vienotais reģistrācijas Nr.40103697720;
10. SIA „SIGIS”, vienotais reģistrācijas Nr.40103046358;
11. ĀKF „Voxbone SA Latvijas filiāle”, vienotais reģistrācijas Nr.40003945513.

12.2 Komersanti, kuriem nav izpildīti viens vai abi BIT kritēriji

Pieciem komersantiem nav izpildījušies viens vai abi BIT noteikšanas kritēriji. Visi pieci komersanti līdz 2022.gada 1.martam bija atteikušies no tiem piešķirtajām numerācijas lietošanas tiesībām uz fiksētajiem telefona numuriem vai tie bija pārtraukuši visu starpsavienojumu līgumu darbību.

Papildus vēl seši komersanti ir izslēgti no elektronisko sakaru komersantu reģistra, kas nozīmē, ka komersantam ar Regulatora lēmumu ir pārtraukta darbība elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanā un elektronisko sakaru tīklu nodrošināšanā, un atņemtas tiesības sniegt elektronisko sakaru pakalpojumus un nodrošināt elektronisko sakaru tīklu.

Regulators uzskata, ka šiem 11 komersantiem ir nepieciešams atcelt BIT statusu un visas tiem piemērotās saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū:

1. SIA „AUGSTCELTNE”, vienotais reģistrācijas Nr.40103000117;
2. SIA „BEAUTY CODE”, vienotais reģistrācijas Nr.40103968743;
3. SIA „Datagrupa.lv”, vienotais reģistrācijas Nr.40003475316;
4. SIA „DAUTKOM TV”, vienotais reģistrācijas Nr.41503014963;
5. SIA „IT GROUP”, vienotais reģistrācijas Nr.40003504193;
6. SIA „LUTOR”, vienotais reģistrācijas Nr.40003643134;
7. SIA „MEGATEL”, vienotais reģistrācijas Nr.40103296789;
8. SIA „Latnet”, vienotais reģistrācijas Nr.50003913971;
9. SIA „XOmobile”, vienotais reģistrācijas Nr.40103181903;
10. SIA „Vājstrāvas tīkli”, vienotais reģistrācijas Nr.40003893156;
11. SIA „ULSI”, vienotais reģistrācijas Nr.44103015443.

12.3 Komersanti, kuriem nav noteikta BIT, bet ir izpildīti abi BIT kritēriji

Līdz 2022.gada 1.martam trīs komersanti, kurus Regulators nav atzinis par komersantiem ar BIT, ir saņēmuši no Regulatora numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem un noslēguši starpsavienojuma līgumus ar

citiem komersantiem par savienojumu pabeigšanu to elektronisko sakaru tīklos, tādējādi kļūstot par komersantiem, kuri var uzsākt sniegt vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos īsā laikā un bez būtiskiem ieguldījumiem. Tā kā šiem komersantiem nav noteikta būtiska ietekme Savienojumu pabeigšanas tirgū un nav noteiktas saistības, Regulators, ievērojot tā BIT noteikšanas metodoloģiju, secina, ka šie komersanti nosakāmi par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū:

1. SIA „Dhanvantari Telecom”, vienotais reģistrācijas Nr.40203001015;
2. SIA „TelTel”, vienotais reģistrācijas Nr.40103143723;
3. SIA „Telegroup Networks”, vienotais reģistrācijas Nr.40003872116.

SIA „Dhanvantari Telecom” ir piešķirtas 1 000 numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem un ir noslēgti divi starpsavienojuma līgumi par savienojumu pabeigšanu savā fiksētā publiskā telefonu tīklā ar SIA „Telegrupa Baltijā” un SIA „CSC Telecom”.

SIA „TelTel” ir piešķirtas 1 000 numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem un ir noslēgti trīs starpsavienojuma līgumi par savienojumu pabeigšanu savā fiksētā publiskā telefonu tīklā ar SIA „Telegrupa Baltijā”, SIA „CSC Telecom” un SIA „SanCom”.

Savukārt SIA „Telegroup Networks” ir piešķirtas 1 000 numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem un ir noslēgts viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanu savā fiksētā publiskā telefonu tīklā ar SIA „Telegrupa Baltijā”.

12.4 Numerācijas lietošanas tiesības

Visiem 12.1. un 12.3.apakšpunktā minētajiem komersantiem ir piešķirtas arī numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem (skat. Tabulu Nr.7.).

Tabula 7. Savienojumu pabeigšanas tirgus dalībniekiem piešķirtās numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem

Uzņēmējdarbības forma	Komersants	Vienotais reģistrācijas Nr.	Kopā piešķirts
SIA	Baltcom	40003005264	62 200
SIA	Baltic Call	40203095951	3 000
AS	BALTICOM	40003443452	15 600
SIA	CSC TELECOM	40003611196	93 300
SIA	DATU TEHNOLOĢIJU GRUPA	50003459811	5 300
SIA	D-COM	40003642891	21 000
SIA	Dhanvantari Telecom	40203001015	1 000
SIA	ECO Networks	40003356193	15 000
SIA	Fixed Lines	40103526479	81 700
SIA	HIG Serviss Baltija	40003374682	600
SIA	iLink	41203019961	1 000
AS	Latvenergo	40003032949	4 100

VAS	Latvijas dzelzceļš	40003032065	4 200
SIA	Latvijas Mobilais Telefons	50003050931	285 100
SIA	MWTV	40003796842	6 800
SIA	NetBalt	40103857838	1 000
SIA	NGU	40003371309	2 000
SIA	Nord Connect	40103763797	15 000
SIA	Nordic Technologies	40003542000	1 600
SIA	Ntel Solutions	40103948836	8 000
SIA	Radio Telecommunications Network	40003172251	8 000
SIA	RETN Baltic	40103066693	2 100
SIA	Rigatta	40003784190	3 800
SIA	SanCom	40103697720	41 500
SIA	SIGIS	40103046358	100
SIA	Telegroup Networks	40003872116	1 000
SIA	Telegrupa Baltijā	40003284868	42 900
AS	Telekom Baltija	40003454545	1 500
SIA	TELENET	40003615639	8 900
SIA	Telia Latvija	40003057571	12 500
SIA	TelTel	40103143723	1 000
SIA	Tet	40003052786	1 151 500
SIA	Tivi	40103241776	7 500
SIA	UNISTARS	40003482318	3 900
ĀKF	Voxbone SA Latvijas filiāle	40003945513	11 200

12.5 Komersanti ar BIT

Nemot vērā iepriekš minēto, Regulators nosaka šādus komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū:

1. SIA „Baltcom”, vienotais reģistrācijas Nr.40003005264;
2. SIA „Baltic Call”, vienotais reģistrācijas Nr.40203095951;
3. AS „BALTICOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003443452;
4. SIA „CSC TELECOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003611196;
5. SIA „DATU TEHNOLOĢIJU GRUPA”, vienotais reģistrācijas Nr.50003459811;
6. SIA „D-COM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003642891;
7. SIA „Dhanvantari Telecom”, vienotais reģistrācijas Nr.40203001015;
8. SIA „ECO Networks”, vienotais reģistrācijas Nr.40003356193;
9. SIA „Fixed Lines”, vienotais reģistrācijas Nr.40103526479;
10. SIA „HIG Serviss Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003374682;
11. SIA „iLink”, vienotais reģistrācijas Nr.41203019961;
12. AS „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032949;
13. VAS „Latvijas dzelzceļš”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032065;
14. „Latvijas Mobilais Telefons” SIA, vienotais reģistrācijas Nr.50003050931;
15. SIA „MWTV”, vienotais reģistrācijas Nr.40003796842;
16. SIA „NetBalt”, vienotais reģistrācijas Nr.40103857838;
17. SIA „NGU”, vienotais reģistrācijas Nr.40003371309;
18. SIA „Nord Connect”, vienotais reģistrācijas Nr.40103763797;

19. SIA „Nordic Technologies”, vienotais reģistrācijas Nr.40003542000;
20. SIA „Ntel Solutions”, vienotais reģistrācijas Nr.40103948836;
21. SIA „Radio Telecommunications Network”, vienotais reģistrācijas Nr.40003172251;
22. SIA „RETN Baltic”, vienotais reģistrācijas Nr.40103066693;
23. SIA „Rigatta”, vienotais reģistrācijas Nr.40003784190;
24. SIA „SanCom”, vienotais reģistrācijas Nr.40103697720;
25. SIA „SIGIS”, vienotais reģistrācijas Nr.40103046358;
26. SIA „Telegroup Networks”, vienotais reģistrācijas Nr.40003872116;
27. SIA „Telegrupa Baltijā”, vienotais reģistrācijas Nr.40003284868;
28. AS „Telekom Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003454545;
29. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas Nr.40003615639;
30. SIA „Telia Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003057571;
31. SIA „TelTel”, vienotais reģistrācijas Nr.40103143723;
32. SIA „Tet”, vienotais reģistrācijas Nr.40003052786;
33. SIA „Tivi”, vienotais reģistrācijas Nr.40103241776;
34. SIA „UNISTARS”, vienotais reģistrācijas Nr.40003482318;
35. ĀKF „Voxbone SA Latvijas filiāle”, vienotais reģistrācijas Nr.40003945513.

13 Saistības

ESL 31.panta otrā daļa noteic, ka, ņemot vērā ESL 31.panta pirmajā daļā minētos pakalpojumu tirgus analīzes rezultātus, Regulators nosaka, vai konkrētajā tirgū ir efektīva konkurence. Ja tirgus analīzes rezultātā Regulators konstatē, ka tirgū nav efektīvas konkurences, tas pieņem lēmumu par analīzes rezultātā konstatētajām problēmām adekvātu un samērīgu speciālu prasību piemērošanu, saglabāšanu, grozīšanu vai atcelšanu komersantiem Regulatora noteiktajā kārtībā.

Ja Regulators konstatē, ka tirgū ir efektīva konkurence, tas nepiemēro vai atceļ iepriekš piemērotās speciālās prasības komersantiem ar BIT.

Nosakot konkrētas saistības un pienākumus komersantiem, Regulators ievēro arī vispārējos EK definētos elektronisko sakaru nozares regulēšanas mērķus:

- konkurences veicināšana;
- vienota iekšējā tirgus attīstība Eiropas Savienībā;
- Eiropas Savienības pilsoņu interešu ievērošana.

Saskaņā ar ESL 38.panta pirmo un otro daļu komersantam ar BIT piekļuves vai starpsavienojumu jomā Regulators var piemērot šādas saistības:

- caurredzamības saistības;
- vienlīdzīgas attieksmes pienākums;
- atdalītas finanšu uzskaites saistības;
- tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības;
- pienākumus un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam.

Regulators, uzliekot komersantam ar BIT piekļuves vai starpsavienojumu jomā ESL 38.panta pirmajā daļā minētās saistības, ievēro objektivitātes, caurredzamības, samērības un vienlīdzības principus atbilstoši risināmās problēmas būtībai un regulēšanas mērķiem.

Pirms tiek pieņemts lēmums par saistību uzlikšanu, Regulators konsultējas ar elektronisko sakaru tirgus dalībniekiem.

13.1 SIA „Tet” piemērotās saistības

Nemot vērā tirgus analīzes rezultātus, Regulators neuzskata, ka ir nepieciešams grozīt vai atcelt SIA „Tet” ar Lēmumu Nr.172 noteiktās saistības un pienākumus vai noteikt jaunas saistības un pienākumus Savienojumu pabeigšanas tirgū.

1. Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam

Piekļuves tirgus trūkums ir būtisks šķērslis ienākšanai Ieteikumā 2014 minētajā Savienojumu pabeigšanas tirgū. Piekļuves pienākuma noteikšanas mērķis komersantam ar BIT ir šī šķēršļa likvidācija.

2. Caurredzamības saistības

Caurredzamības saistība nodrošina skaidrus pasākumu plānošanas apstākļus komersantiem, kas pieprasa savienojumu pabeigšanas pakalpojumus no SIA „Tet”. Zinot iespējamās izmaksas, komersanti var plānot starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanu un arī ienākšanu tirgū, vai balstoties uz ekonomiskiem apsvērumiem plānot to turpmāko attīstību.

3. Vienlīdzīgas attieksmes pienākums

Ievērojot vienlīdzīgas attieksmes pienākumu, SIA „Tet” nodrošina, ka tā būtiskā ietekme tirgū, netiek izmantota, lai:

- īstenotu nevienlīdzīgu attieksmi pret citiem komersantiem salīdzinājumā ar SIA „Tet” struktūrvienībām vai saistītajiem komersantiem;
- kropļotu citu komersantu konkurētspēju vai, lai negatīvi ietekmētu konkurences apstākļus tirgū.

4. Tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības

Tarifu augšējas robežas un izmaksu aprēķināšanas, daļā par balss savienojuma pabeigšanas tarifiem, saistība netiek regulēta kopš 2021.gada 1.jūlija, pateicoties EK 2020.gada 18.decembra Deleģētai regulai (ES) 2021/654, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/1972 papildina, nosakot vienotu maksimālo Savienības mēroga mobilā balss savienojuma pabeigšanas tarifu un vienotu maksimālo Savienības mēroga fiksētā balss savienojuma pabeigšanas tarifu (turpmāk – Deleģētā regula (ES) 2021/654).

Deleģētajā regulā (ES) 2021/654 noteiktajā savienojumu pabeigšanas tarifā ir iekļautas jebkuras izmaksas, kas saistītas ar izsaukuma maršrutēšanu operatora elektronisko sakaru tīklā no starpsavienojuma punkta (fiziska vai loģiska) līdz galalietotāja tīkla pieslēguma punktam, tai skaitā:

1. starpsavienojuma projekta izstrādes, līguma noslēgšanas un grozījumu veikšanas izmaksas;
2. starpsavienojuma punkta un plūsmas termināla/porta ierīkošana, pieslēgšana un abonēšana, tai skaitā konfigurācija;
3. starpsavienojuma punkta un plūsmas termināla/porta uzturēšana, tai skaitā aparatūras, tīkla elementu un programatūras uzturēšana;
4. numerācijas resursu un izsaukumu apkalpošana, tai skaitā tarifcēšana, noslodzes uzraudzība, media servera uzturēšana, sesijas kontroles nodrošināšana, standarta kvalitātes prasībām nepieciešamā audio kodeka nodrošināšana, u.tml. pakalpojumi, kas nepieciešami numerācijas resursu un izsaukumu apkalpošanai;
5. numerācijas diapazonu atvēršana;
6. testi;
7. starpsavienojuma punkta publiskas IP adreses pieejamības nodrošināšana Internet tīklā interneta protokolu starpsavienojuma gadījumā.

Tomēr Regulators uzskata par nepieciešamu turpināt piemērot SIA „Tet” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības papildpakalpojumam, kas nav iekļauts savienojuma pabeigšanas tarifā, bet ir nepieciešams starpsavienojuma nodrošināšanā:

- starpsavienojuma līnijas ierīkošana, pieslēgšana un abonēšana, t.i., savienojums no viena komersanta starpsavienojuma punkta līdz otra komersanta starpsavienojuma punktam.

Tarifu regulēšana un izmaksu aprēķināšanas saistība, kas noteikta papildpakalpojumam, var nodrošināt, ka SIA „Tet” cenas tiek tuvinātas izmaksām, netiek izmantota nepietiekamo cenu starpība un tiek garantēta izmaksu un peļņas uzraudzība.

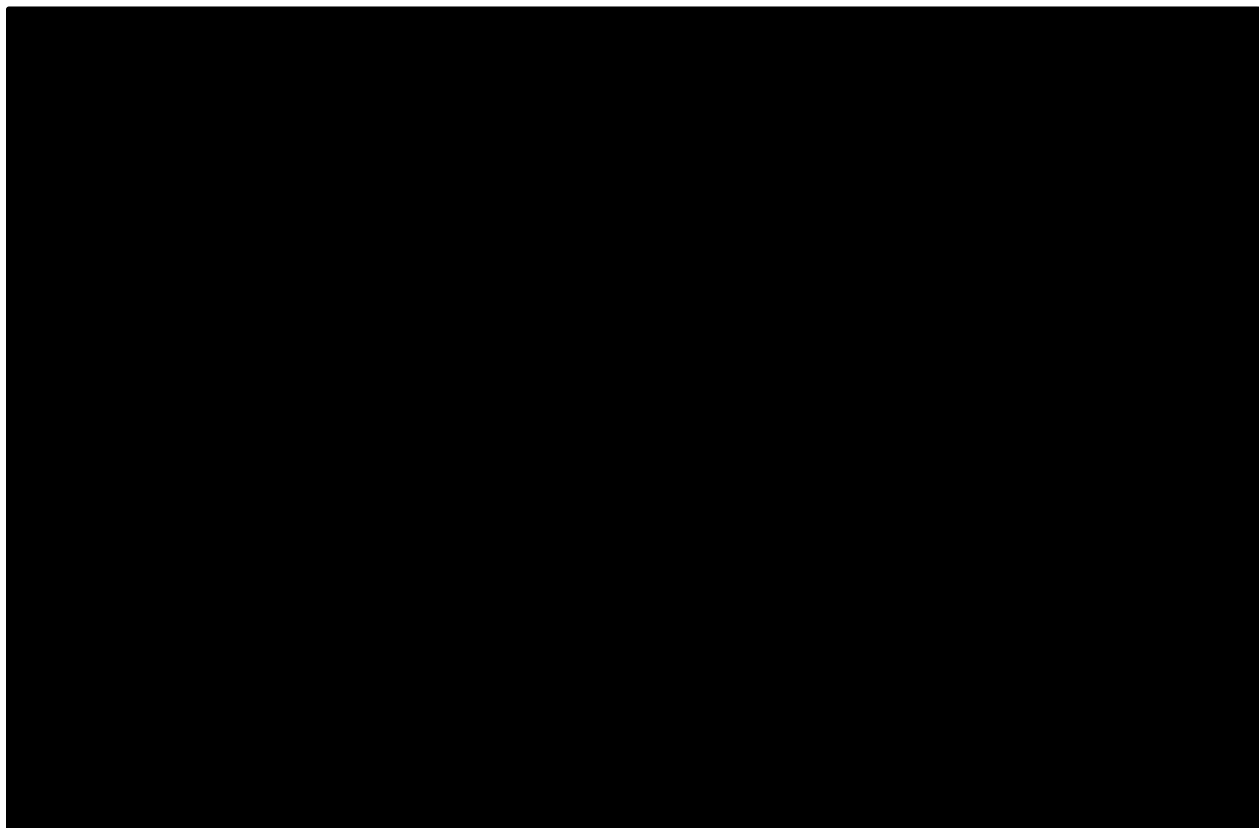
5. Atdalītas finanšu uzskaites saistības

Atdalītas finanšu uzskaites saistības ierobežo komersanta ar BIT iespējas neievērot vienlīdzīgas attieksmes saistības. Tam papildus, atdalīta finanšu uzskaites saistība dod Regulatoram iespējas kontrolēt tarifu regulēšanas noteikumu ievērošanu. Piemēram, Regulators var izvērtēt, vai komersants ar BIT izmanto šķērssubsidēšanu starp regulētiem un neregulētiem pakalpojumiem.

13.1.1 SIA „Tet” saistību efektivitātes analīze

Kopš tā laika, kad stājās spēkā Lēmums Nr.172 par SIA „Tet” regulēšanu, SIA „Tet” tirgus daļa Savienojumu pabeigšanas tirgū pakāpeniski samazinās (skatīt Attēlu Nr.2).

Attēls 2. SIA „Tet” tirgus daļa pēc ieņēmumiem Savienojumu pabeigšanas tirgū

Cita ar SIA „Tet” samērojama komersanta Savienojumu pabeigšanas tirgū pagaidām nav. Otrs lielākais komersants () kontrolē % no tirgus 2021.gadā.

SIA „Tet” ir noslēgti 14 starpsavienojumu līgumi ar citiem komersantiem:

1. SIA „Baltcom”, vienotais reģistrācijas Nr.40003005264;
2. SIA „BITE Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003742426;
3. SIA „CSC TELECOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003611196;
4. AS „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032949;
5. VAS „Latvijas dzelzceļš”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032065;
6. „Latvijas Mobilais Telefons” SIA, vienotais reģistrācijas Nr.50003050931;
7. SIA „MEGATEL”, vienotais reģistrācijas Nr.40103296789;
8. SIA „Tele2”, vienotais reģistrācijas Nr.40003272854;
9. SIA „Telegrupa Baltijā”, vienotais reģistrācijas Nr.40003284868;
10. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas Nr.40003615639;
11. SIA „Telia Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003057571;
12. SIA „VENTAmobile”, vienotais reģistrācijas Nr.50103946771;
13. SIA „TELIA LATVIJA”, vienotais reģistrācijas Nr.40003057571;
14. SIA „MWTV”, vienotais reģistrācijas Nr.40003796842.

Regulators uzskata, ka caurredzamības saistība publicēt starpsavienojumu pamatpiedāvājumu ir efektīvs līdzeklis, lai nodrošinātu skaidrus pasākumu plānošanas apstākļus citiem komersantiem un neļautu SIA „Tet” izmantot savu BIT un īpatsvaru Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Regulators konstatē, ka SIA „Tet” piemērotās saistības un pienākumi ir efektīvi un ierobežo SIA „Tet” iespējas izmantot savu dominējošo stāvokli Savienojumu pabeigšanas tirgū. Tomēr Savienojumu pabeigšanas tirgū joprojām nepastāv ilgtspējīga konkurence. SIA „Tet” noteiktās saistības un pienākumi ir joprojām nepieciešamas konkurences nostiprināšanai, bet to atcelšana kaitētu konkurences situācijai apskatāmajā Savienojumu pabeigšanas tirgū un saistītajos mazumtirdzniecības tirgos.

Ņemot vērā situāciju Savienojumu pabeigšanas tirgū, Regulators konstatē, ka:

- nav nepieciešams noteikt SIA „Tet” jaunas saistības un pienākumus;
- nav nepieciešams grozīt vai atcelt SIA „Tet” ar Lēmumu Nr.172 noteiktās saistības.

13.2 Pārējiem komersantiem ar BIT piemērotās saistības

Citiem komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū līdz šim tika piemērotas caurredzamības saistības un pienākumi, un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam:

1. SIA „Baltcom”, vienotais reģistrācijas Nr.40003005264;
2. SIA „Baltic Call”, vienotais reģistrācijas Nr.40203095951;
3. AS „BALTICOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003443452;
4. SIA „CSC TELECOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003611196;
5. SIA „DATU TEHNOLOĢIJU GRUPA”, vienotais reģistrācijas Nr.50003459811;
6. SIA „D-COM”, vienotais reģistrācijas Nr. 40003642891;
7. SIA „ECO Networks”, vienotais reģistrācijas Nr.40003356193;
8. SIA „Fixed Lines”, vienotais reģistrācijas Nr.40103526479;
9. SIA „HIG Serviss Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003374682;
10. SIA „iLink”, vienotais reģistrācijas Nr.41203019961;
11. AS „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032949;
12. VAS „Latvijas dzelzceļš”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032065;
13. „Latvijas Mobilais Telefons” SIA, vienotais reģistrācijas Nr.50003050931;
14. SIA „MWTv”, vienotais reģistrācijas Nr.40003796842;
15. SIA „NetBalt”, vienotais reģistrācijas Nr.40103857838;
16. SIA „NGU”, vienotais reģistrācijas Nr.40003371309;
17. SIA „Nord Connect”, vienotais reģistrācijas Nr.40103763797;
18. SIA „Nordic Technologies”, vienotais reģistrācijas Nr.40003542000;
19. SIA „Ntel Solutions”, vienotais reģistrācijas Nr.40103948836;
20. SIA „Radio Telecommunications Network”, vienotais reģistrācijas Nr.40003172251;
21. SIA „RETN Baltic”, vienotais reģistrācijas Nr.40103066693;
22. SIA „Rigatta”, vienotais reģistrācijas Nr.40003784190;
23. SIA „SanCom”, vienotais reģistrācijas Nr.40103697720;
24. SIA „SIGIS”, vienotais reģistrācijas Nr.40103046358;
25. SIA „Telegrupa Baltijā”, vienotais reģistrācijas Nr.40003284868;
26. AS „Telekom Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003454545;
27. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas Nr.40003615639;

28. SIA „Telia Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003057571;
29. SIA „Tivi”, vienotais reģistrācijas Nr.40103241776;
30. SIA „UNISTARS”, vienotais reģistrācijas Nr.40003482318;
31. ĀKF „Voxbone SA Latvijas filiāle”, vienotais reģistrācijas Nr.40003945513.

Minētajiem komersantiem noteiktās saistības:

Caurredzamības saistības

Saistība ierobežo komersanta ar BIT iespējas izmantot BIT un samazina ekonomiskās barjeras ienākšanai tirgū.

Komersantiem, kuri plāno ienākt Savienojumu pabeigšanas tirgū, saistība nodrošinās skaidru priekšstatu par plānotajām izmaksām.

Caurredzamības saistība izstrādāt un publicēt starpsavienojuma pamatpiedāvājumus iepriekš minētajiem komersantiem ir nesamērīgs slogs. Ņemot vērā iepriekš minēto ieņēmumu īpatsvaru, pamatpiedāvājumu izstrāde un publiskošana uzskatāma par pārlieku lielu slogu un varētu veidot jaunus šķēršļus ienākšanai tirgū.

Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam

Regulatora *ex post* (pēc fakta) iejaukšanās Savienojumu pabeigšanas tirgū var nebūt pietiekami savlaicīga, lai novērstu piekļuves liegšanu, kas negatīvi ietekmē lietotājus. Līdz ar to Regulators ir noteicis pienākumus un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam visiem komersantiem ar BIT.

Nosakot arī pārējiem komersantiem piekļuves saistības, Regulators nosaka komersantam saistību nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem tā, lai citiem komersantiem būtu iespēja saņemt savienojumu pabeigšanas komersanta tīklā pakalpojumus un vismaz šādus pakalpojumus:

- elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas ierīkošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas abonēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- kopēja izvietošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- ieejas atvēršana vai slēgšana uz numuru vai numuru diapazonu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- signalizācija savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- tehnisko iespēju novērtēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- tehniskā ierīkošana, lai nodrošinātu savienojumu pabeigšanu komersanta elektronisko sakaru tīklā;
- savienojuma ierīkošana savienojumu pabeigšanai komersanta elektronisko sakaru tīklā.

Citas saistības

Regulators uzskata, ka piemērot citas saistības un pienākumus citiem komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū nav nepieciešams, jo:

- Uz minētajiem komersantiem attiecas Deleģētajā regulā (ES) 2021/654 noteiktais vienotais maksimālais ES mēroga fiksētās balss savienojuma pabeigšanas tarifs⁶;
- citiem komersantiem ar BIT noteiktās saistības ir efektīvas un samērīgas, lai nodrošinātu, ka cits komersants ar BIT nevar izmantot savu izņēmuma stāvokli. Līdz ar to nepastāv nepieciešamība piemērot citas saistības;
- ņemot vērā komersantu īpatsvaru, tas būtu pārlietu liels slogs un varētu veidot jaunus šķēršļus ienākšanai tirgū;
- nav nepieciešams uzlikt vienlīdzīgas attieksmes pienākumu: Vienlīdzīgas attieksmes saistības varētu pat ierobežot iepriekš minētajiem komersantiem ar BIT konkurences spējas.

Pirmkārt, vienlīdzīgas attieksmes pienākums kavē to, ka minētie komersanti ar BIT attīsta un izmanto savstarpēji jaunus tarifu modeļus, piemēram, „savienojumu pabeigšana bez maksas”⁷. Izmantojot šo modeli, komersanti ar apmēram līdzīgu noslodzes apjomu var vienoties atteikties no savienojumu pabeigšanas maksas aprēķināšanas, lai ietaupītu uzskaites izmaksas. No vienlīdzīgas attieksmes saistības var rasties šāda situācija: komersants A vienojas ar komersantu C par „savienojumu pabeigšanu bez maksas”, jo abiem ir līdzīgas noslodzes. Pēc tam komersants B, uz kura elektronisko sakaru tīklu komersants A maršrutē lielāku noslodzes apjomu nekā komersants B uz komersanta A elektronisko sakaru tīklu, pieprasa, pamatojoties uz vienlīdzīgas attieksmes principu, no komersanta B „savienojumu pabeigšanu bez maksas”. Gadījumā, ja komersants A ir spiests tam piekrist, tas nonāk situācijā, kur tas cietīs zaudējumus un iespējams zaudēs pat konkurētspēju.

Otrkārt, maziem komersantiem ir lielākas elektronisko sakaru tīkla izmaksas par vienu maršrutēto minūti, jo šiem komersantiem pietrūkst mēroga un apjoma ekonomikas, salīdzinot ar, piemēram, SIA „Tet”. Tādā gadījumā vienlīdzīgas attieksmes saistības varētu kavēt mazo komersantu iespēju segt savas izmaksas. Citiem komersantiem iespēja pieprasīt no SIA „Tet” lielākus savienojumu pabeigšanas tarifus nav pamatota.

Regulators novēros, vai kādu saistību un pienākumu piemērošana vai nepiemērošana neveido problēmas konkrētajā tirgū, vai netiek ierobežota konkurences attīstība. Ņemot vērā tirgus attīstību, Regulatoram ir tiesības

⁶ Izmaksas, kuras ir iekļautas Deleģētajā regulā (ES) 2021/654 noteiktajā fiksētajā savienojumu pabeigšanas tarifā, skatīt 13.1.sadaļas 4.punktā “Tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības”

⁷ Angļu val. - *bill and keep*

piemērot jaunas, atcelt vai grozīt esošās saistības un pienākumus komersantiem ar BIT.

13.3 Saistības, kuras nepieciešams noteikt komersantiem, kuri nesen ienāca tirgū

Ņemot vērā tirgus analīzes rezultātus, Regulators uzskata, ka nepieciešams noteikt saistības šādiem komersantiem:

1. SIA „Dhanvantari Telecom”, vienotais reģistrācijas Nr.40203001015;
2. SIA „TelTel”, vienotais reģistrācijas Nr.40103143723;
3. SIA „Telegroup Networks”, vienotais reģistrācijas Nr.40003872116.

Iepriekš minētajiem komersantiem, ņemot vērā tā īpatsvaru tirgū salīdzinoši ar jau esošajiem komersantiem ar BIT, Regulators uzskata, ka samērīgi un atbilstoši tirgus situācijai būtu noteikt šādas saistības:

1. Caurredzamības saistības

1.1. Komersants ar BIT publisko un iesniedz Regulatoram starpsavienojumu tarifus vismaz desmit dienas pirms to stāšanās spēkā.

1.2. Komersants ar BIT publicē un iesniedz Regulatoram informāciju par šādiem starpsavienojumu pakalpojumu tarifiem:

1.2.1. Savienojuma ierīkošana to pabeigšanai komersanta elektronisko sakaru tīklā;

1.2.2. Par savienojuma minūtes pabeigšanu.

Saistība ierobežo komersanta ar BIT iespējas izmantot BIT un samazina ekonomiskās barjeras ienākšanai tirgū.

Komersantiem, kuri plāno ienākt Savienojumu pabeigšanas tirgū, saistība nodrošinās skaidru priekšstatu par plānotajām izmaksām.

Caurredzamības saistība izstrādāt un publicēt starpsavienojuma pamatpiedāvājumus iepriekš minētajam komersantam ir nesamērīgs slogs. Ņemot vērā iepriekš minēto ieņēmumu īpatsvaru, pamatpiedāvājumu izstrāde un publiskošana uzskatāma par pārlietu lielu slogu un varētu veidot jaunus šķēršļus ienākšanai tirgū.

2. Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam

Regulatora *ex post* (pēc fakta) iejaukšanās Savienojumu pabeigšanas tirgū var nebūt pietiekami savlaicīga, lai novērstu piekļuves liegšanu, kas negatīvi ietekmē lietotājus. Līdz ar to Regulators, ņemot vērā Savienojumu pabeigšanas tirgus analīzes rezultātus, secina, ka pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam ir piemērojamas arī komersantiem, kuri nesen uzsākuši sniegt pakalpojumus Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Nosakot arī pārējiem komersantiem piekļuves saistības, Regulators nosaka komersantam saistību nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem

elementiem tā, lai citiem komersantiem būtu iespēja saņemt savienojumu pabeigšanas komersanta tīklā pakalpojumus un vismaz šādus pakalpojumus:

- elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas ierīkošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas abonēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- kopēja izvietošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- ieejas atvēršana vai slēgšana uz numuru vai numuru diapazonu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- signalizācija savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- tehnisko iespēju novērtēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- tehniskā ierīkošana, lai nodrošinātu savienojumu pabeigšanu komersanta elektronisko sakaru tīklā;
- savienojuma ierīkošana savienojumu pabeigšanai komersanta elektronisko sakaru tīklā.

Uz minētajiem komersantiem attiecas Deleģētajā regulā (ES) 2021/654 noteiktais vienotais maksimālais ES mēroga fiksētās balss savienojuma pabeigšanas tarifs.⁸

Regulators novēros, vai kādu saistību un pienākumu piemērošana vai nepiemērošana neveido problēmas konkrētajā tirgū, vai netiek ierobežota konkurences attīstība. Ņemot vērā tirgus attīstību, Regulatoram ir tiesības piemērot jaunas, atcelt vai grozīt esošās saistības un pienākumus komersantiem ar BIT.

13.4 Komersanti, kuriem noteiktās saistības nepieciešams atcelt

Ņemot vērā tirgus analīzes rezultātus, Regulators uzskata, ka nepieciešams atcelt 11 komersantiem ar Regulatora lēmumu noteiktās saistības:

1. SIA „AUGSTCELTNE”, vienotais reģistrācijas Nr.40103000117;
2. SIA „BEAUTY CODE”, vienotais reģistrācijas Nr.40103968743;
3. SIA „Datagrupa.lv”, vienotais reģistrācijas Nr.40003475316;
4. SIA „DAUTKOM TV”, vienotais reģistrācijas Nr.41503014963;
5. SIA „IT GROUP”, vienotais reģistrācijas Nr.40003504193;
6. SIA „LUTOR”, vienotais reģistrācijas Nr.40003643134;
7. SIA „MEGATEL”, vienotais reģistrācijas Nr.40103296789;
8. SIA „Latnet”, vienotais reģistrācijas Nr.50003913971;
9. SIA „XOmobile”, vienotais reģistrācijas Nr.40103181903;
10. SIA „Vājstrāvas tīkli”, vienotais reģistrācijas Nr.40003893156;
11. SIA „ULSI”, vienotais reģistrācijas Nr.44103015443.

⁸ Izmaksas, kuras ir iekļautas Deleģētajā regulā (ES) 2021/654 noteiktajā fiksētajā savienojumu pabeigšanas tarifā, skatīt 13.1.sadaļas 4.punktā "Tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības"

14 Secinājumi

Nemot vērā, ka:

- situācija vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā tirgos pēdējos gados mainījusies nedaudz;
- Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst visiem trīs kritēriju testa kritērijiem;
- SIA „Tet” tirgus daļas Savienojumu pabeigšanas tirgū joprojām ir dominējošas (█████% pēc ieņēmumiem 2019.gadā, █████% pēc ieņēmumiem 2020.gadā, █████% pēc ieņēmumiem 2021.gadā);
- SIA „Tet” tirgus daļas savienojumu pabeigšanas pakalpojumu fiksētajos elektronisko sakaru tīklā tirgos ir samazinājušās no 2005.gada līdz 2021.gadam par █████ procentpunktiem pēc ieņēmumiem;
- otrā lielākā tirgus dalībnieka █████ tirgus daļas Savienojumu pabeigšanas tirgū bija daudz mazāka (█████% pēc ieņēmumiem 2019.gadā, █████% pēc ieņēmumiem 2020.gadā, █████% pēc ieņēmumiem 2021.gadā);
- bez SIA „Tet” ir 31 komersants, kas iepriekšējās tirgus analīzes kārtās noteikti par komersantiem ar BIT, kuriem ir spēkā esošs vismaz viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem fiksētajos elektronisko sakaru tīklos un numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem;
- saskaņā ar Regulatora metodoloģiju par komersantu ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū tiek noteikts katrs komersants, kuram ir vismaz viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem fiksētajos elektronisko sakaru tīklos un numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem;
- trīs komersanti, kuriem iepriekšējās tirgus analīzes kārtās netika noteikts BIT statuss un piemērotas saistības, ir izpildījuši visus priekšnosacījumus, lai jebkurā brīdī uzsāktu sniegt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajā tīklā;
- 11 komersanti ar BIT vairs nenodrošina savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajos elektronisko sakaru tīklos.

Regulators secina, ka:

- Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst visiem trīs kritēriju testa kritērijiem. Attiecīgi Savienojumu pabeigšanas tirgū nepastāv efektīva konkurence;
- SIA „Tet” joprojām atrodas dominējošā stāvoklī Savienojumu pabeigšanas tirgū;

- nepastāvot regulēšanai, SIA „Tet” būtu iespēja izmantot savu dominējošo stāvokli, lai:
 - īstenotu nevienlīdzīgu attieksmi pret citiem komersantiem salīdzinājumā ar SIA „Tet” struktūrvienībām vai saistītajiem komersantiem;
 - kropļotu citu komersantu konkurētspēju vai, lai negatīvi ietekmētu konkurences apstākļus tirgū;
- ir nepieciešams, ka SIA „Tet” nodrošina skaidrus pasākumu plānošanas apstākļus komersantiem, kas pieprasa starpsavienojumu pakalpojumus no SIA „Tet”;
- ir nepieciešams turpināt regulēt SIA „Tet” tarifu un izmaksu regulēšanas saistības starpsavienojuma līnijas ierīkošanas, pieslēgšanas un abonēšanas papildpakalpojumam, t.i., savienojuma no viena komersanta starpsavienojuma punkta līdz otra komersanta starpsavienojuma punktam;
- ir nepieciešams ierobežot SIA „Tet” iespējas neievērot vienlīdzīgas attieksmes saistības;
- ir nepieciešams ierobežot citu komersantu ar BIT iespējas izmantot savu stāvokli, lai:
 - kropļotu citu komersantu konkurētspēju vai, lai negatīvi ietekmētu konkurences apstākļus tirgū;
- nav nepieciešams uzlikt citiem komersantiem ar BIT vienlīdzīgas attieksmes saistības, lai nekavētu iespēju izmantot jaunus tarifu modeļus (piemēram, „bill and keep”).

Ievērojot iepriekš minēto Regulators:

- neuzskata, ka ir nepieciešams grozīt vai atcelt SIA „Tet” noteiktās saistības, pienākumus vai noteikt jaunas saistības, pienākumus Savienojumu pabeigšanas tirgū;
- neuzskata, ka ir nepieciešams grozīt vai atcelt iepriekšējās tirgus analīzes kārtās noteiktajiem 31 komersantam ar BIT, kuriem ir spēkā esošs vismaz viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem fiksētajos elektronisko sakaru tīklos un numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem noteiktās saistības, pienākumus vai noteikt jaunas saistības, pienākumus;
- uzskata, ka ir nepieciešams noteikt BIT, kā arī caurredzamības un piekļuves saistības trim komersantiem, kuri ir ienākuši tirgū kopš iepriekšējās Savienojumu pabeigšanas tirgus analīzes kārtas;
- uzskata, ka ir nepieciešams atcelt ar Regulatora lēmumiem noteiktās saistības un BIT 11 komersantiem, kuri ir pārtraukuši sniegt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus Savienojumu pabeigšanas tirgū.

15 Nacionālā konsultācija

Regulators 2021.gada 26.augustā izsludināja publisko konsultāciju par Ziņojumu par tirgus analīzi un noteica komentāru iesniegšanas termiņu līdz 2021.gada 1.oktobrim⁹. Publiskās konsultācijas laikā Regulators saņēma Konkurences padomes viedokli, kurā Konkurences padome piekrīt Regulatora norādītajai tirgus definīcijai, tirgus analīzes rezultātiem, kā arī komersantiem piemērotajām saistībām¹⁰. Turklāt tika saņemta "Latvijas Mobilais Telefons" SIA vēstule¹¹, kurā "Latvijas Mobilais Telefons" SIA iebilst pret tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības saistīto pienākumu kopumu piemērošanu pārējiem ar balss savienojuma pabeigšanu saistītiem starpsavienojuma pakalpojumiem, piemēram, starpsavienojuma līnijas ierīkošanas, abonēšanas pakalpojumiem u.c. Komersants norāda, ka Delegētās regulas (ES) 2021/654 Preambulas 6.punktā noteikts, ka balss savienojuma pabeigšanas pakalpojumu sniedzējs nedrīkst iekasēt nekādas citas maksas, izņemot konkrētos tarifus, kas noteikti šajā regulā attiecībā uz pilnu zvana savienojuma pabeigšanas pakalpojumu, ko tas sniedz lietotājam viņa tīklā. Regulators papildināja Ziņojumu par tirgus analīzi ar sarakstu, kurā tika norādīti pakalpojumi, kas tiek iekļauti savienojuma pabeigšanas tarifā, kā arī norādīja papildpakalpojumu, kurš netiek iekļauts savienojuma pabeigšanas tarifā un uz kuru attiecas tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības saistīto pienākumu kopums.

Kopš 2021.gada 1.oktobra, kad tika noslēgta nacionālā konsultācija, komersanti komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmā (IIAS) ir iesnieguši normatīvajos aktos noteikto informāciju par 2021.gadu, un Ziņojumā par tirgus analīzi ir atjaunota informācija par situāciju tirgū, kā arī iekļauti tirgus dati par 2021.gadu.

Ņemot vērā minēto, Regulators ierosina uzsākt atkārtotu konsultāciju. Šī ziņojuma publiskojamā versija ir publicēta Regulatora tīmekļvietnē. Priekšlikumus un komentārus lūdzam Regulatoram iesniegt rakstveidā, kā arī elektroniskā formā, nosūtot tos uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv līdz 2022.gada 13.maijam. Ierobežotas pieejamības informācijas gadījumā lūdzam to norādīt un pievienot šo informāciju atsevišķā pielikumā.

16 Konkurences padomes viedoklis

Regulators ir nosūtījis šo ziņojumu Konkurences padomei priekšlikumu un komentāru sniegšanai.

⁹https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/editor/ESPD/Faili/Dokumenti/KD_ES_Zinojums_Tirgus_Nr1_26082021.pdf

¹⁰ https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2021-10/Konkurences_padome_KD_ES_Zinojums_Tirgus_Nr1_Nr2_2021_0.pdf

¹¹ https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2021-10/LMT_KD_ES_Zinojums_Tirgus_Nr1_Nr2_2021_0.pdf

17 Eiropas Savienības mēroga konsultācija

Pēc konsultēšanās ar tirgus dalībniekiem un Konkurences padomi, Regulators nosūtīs šo ziņojumu EK, Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoriem un BEREC viedokļa sniegšanai.

Padomes priekšsēdētāja

A.Ozola